

UAB ARATC didelių gabaritų bei kitų atliekų
surinkimo aikštelės (Pramonės g. 3, Prienų
sen., Prienų m.) veiklos poveikio
visuomenės sveikatai vertinimas

ORIGINALAS

2024, Kaunas

Darbo pavadinimas:

UAB ARATC didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelės (Pramonės g. 3, Prienų sen., Prienų m.) veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

PŪV užsakovas:

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras

Dokumentų rengėjas:

UAB „Infraplanas“

Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
Direktorė	Lina Anisimovaitė	

ATASKAITOS RENGĖJAI: UAB „INFRAPLANAS“

Pareigos	Telefonas	Ataskaitos dalis
Lina Anisimovaitė Direktorė	8-621-66 746	Projekto koordinavimas
Raminta Survilė Projektų vadovė		Poveikio sveikatai vertinimas, ataskaitos rengimas
Žygimantas Juozas Kubilius Projektų vadovas		Oro taršos modeliavimas
Nedas Laurinavičius Projektų vadovas		Triukšmo skaičiavimas, modeliavimas

Turinys

ĮVADAS	6
SANTRUMPOS IR SĄVOKOS	6
1. BENDRIEJI DUOMENYS	6
2. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖ	6
2.1 VEIKLOS PAVADINIMAS, EVRK 2 RED. KODAS	6
2.2 ŪKINĖS VEIKLOS PAJĖGUMAS, NAUDOJAMOS MEDŽIAGOS, ŽALIAVOS, GAMTINIAI, ENERGINIAI IŠTEKLIAI	7
2.3 ŪKINĖS VEIKLOS TECHNOLOGIJA, STATINIAI, INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	16
2.4 OBJEKTO DARBO REŽIMAS, DARBUOTOJAI	24
2.5 ŪKINĖS VEIKLOS VYKDYMO TERMINAI IR EILIŠKUMAS, VYKDYMO TRUKMĖ	24
2.6 POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO SĄSAJA SU PLANAVIMO IR PROJEKTAVIMO ETAPAIS	24
2.7 PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ALTERNATYVOS	25
3. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOS ANALIZĖ	25
3.1 PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETA	25
3.2 VIETOVĖS INFRASTRUKTŪRA	27
3.2.1 <i>Išteklių naudojimas</i>	27
3.2.2 <i>Nuotekų tvarkymas</i>	27
3.2.3 <i>Atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas</i>	29
3.2.4 <i>Susisiekimo, privažiavimo keliai, elektros linijos</i>	29
3.2.5 <i>PŪV vietos įvertinimas atsižvelgiant į gretimybės objektus (Iš visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 str. 4 d.)</i>	29
4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VEIKSNIŲ, DARANČIŲ ĮTAKĄ VISUOMENĖS SVEIKATAI APIBŪDINIMAS IR ĮVERTINIMAS ³⁰	30
4.1 VEIKSNIŲ NUSTATYMAS	30
4.2 ORO TARŠA	31
4.2.1 <i>Teršalų poveikis sveikatai</i>	31
4.2.2 <i>Oro taršos šaltiniai planuojamoje teritorijoje</i>	32
4.3 VANDENS, DIRVOŽEMIO TARŠA	32
4.4 KVAPAI	33
4.5 TRIUKŠMAS	33
4.5.1 <i>Garso suvokimas</i>	33
4.5.2 <i>Garso sklidimas</i>	34
4.5.3 <i>Triukšmas ir sveikata</i>	34
4.5.4 <i>PŪV triukšmo šaltiniai</i>	34
4.5.5 <i>Triukšmo prevencija</i>	35
4.5.6 <i>Foniniai triukšmo šaltiniai</i>	36
4.5.7 <i>Gyvenamoji aplinka</i>	36
4.5.8 <i>Vertinimo metodas</i>	36
4.5.9 <i>Akustinės situacijos įvertinimas</i>	37
4.6 VIBRACIJA	39
4.7 POVEIKIS DĖL NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ, EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ	39
4.8 STATYBOS DARBŲ POVEIKIS, GYVENTOJAMS, KAIMYBINĖMS TERITORIJOMS	40
4.9 PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI	40
4.10 PSICHOLOGINIAI VEIKSNIAI	41
5. NEIGIAMĄ POVEIKĮ VISUOMENĖS SVEIKATAI MAŽINANČIOS PRIEMONĖS	42
6. ESAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ	42
6.1 GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI RODIKLIAI	42
6.2 GYVENTOJŲ SERGAMUMO RODIKLIŲ ANALIZĖ	44
6.3 RIZIKOS GRUPIŲ NUSTATYMAS	45
6.4 PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLEI	46
7. SANITARINĖS APSAUGOS ZONŲ RIBŲ NUSTATYMO PAGRINDIMAS	46
7.1 NAUDOTI KIEKYBINIAI IR KOKYBINIAI POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODAI	46
7.2 GALIMI VERTINIMO NETIKSLUMAI AR KITOS VERTINIMO PRIELAIDOS	47

8. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODŲ APRAŠYMAS	47
9. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO ARBA TIKSLINIMO PAGRINDIMAS.....	47
9.1 SIŪLOMOS SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBOS.....	49
10. REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO STEBĖSENOS, EMISIJŲ KONTROLĖS	50
11. LITERATŪRA	51
12. PRIEDAI	51
12.1 KVALIFIKACINIAI DOKUMENTAI.....	51
12.2 REGISTRŲ CENTRO DUOMENYS	51
12.3 PAV ATRANKOS IŠVADA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
12.4 REKOMENDUOJAMA SANITARINĖ APSAUGOS ZONA	51
12.5 VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	51

IVADAS

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro vykdoma ūkinė veikla – didelių gabaritų ir kitų pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų tvarkymas aikštelėje, kurios adresas – Pramonės g. 3, Prienų seniūnijoje, Prienų mieste.

Lietuvos Respublikos vyriausybės 2019-06-06 nutarimu Nr. XIII - 2166 patvirtinto Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (suvestinė redakcija 2023 m. sausio 4 d.) 3 priedo 2 lentelės 7 eilutėje reglamentuojamas atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginių SAZ dydis – 100 m.

SAZ ribos yra tikslinamos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniais nurodymais (2004-07-01 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-491, 2020-01-01 suvestinė redakcija) ir Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų tvarkos aprašu (2011-05-13 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V – 474, 2023-11-01 suvestinė redakcija).

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

SAZ – Sanitarinė apsaugos zona

PŪV – Planuojama ūkinė veikla

PVSV – Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

DGASA – didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė

ARATC – Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras

1. BENDRIEJI DUOMENYS

PŪV organizatorius:

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras
Įmonės kodas: 250135860,
Vilniaus g. 31, 62112 Alytus
Kontaktinis asmuo: Erika Mockevičienė,
tel. +370 618 67 351
el. p.: erika.mockeviciene@alytausratc.lt

PVSV dokumentų rengėjas:

UAB „Infraplanas“
Įmonės kodas: 160421745
Kontaktinis asmuo: Raminta Survilė,
mob. tel. +370 621 66 746
Inovacijų g. 3, Biruliškių k., Kauno r. LT-54469,
el. p.: info@infraplanas.lt
Juridinio asmens Licencija Nr. VSL-260
Visuomenės sveikatos priežiūros
veiklai išduota 2010 m. gruodžio 06 d.
(1 priedas).

2. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

2.1 Veiklos pavadinimas, EVRK 2 red. Kodas

Vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie LRV generalinio direktoriaus 2007-10-31 įsakymu Nr. DJ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 119-4877), planuojama ūkinė veiklos klasifikacija pateikta 1 lentelėje.

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – UAB ARATC didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės (Pramonės g. 3, Prienų sen., Prienai) veikla.

1 lentelė. Planuojamos ūkinės veiklos charakteristika.

Sekcija	Skyrius	Grupė	Klasė	Pavadinimas
E				VANDENS TIEKIMAS, NUOTEKŲ VALYMAS, ATLIEKŲ TVARKYMAS IR REGENERAVIMAS
	38			Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas
		38.1		Atliekų surinkimas
			38.11	Nepavojingų atliekų surinkimas
			38.12	Pavojingų atliekų surinkimas

2.2 Ūkinės veiklos pajėgumas, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės, kurios adresas Pramonės g. 3, Prienai, vykdoma ūkinė veikla – įvairių buityje susidariusių didelių gabaritų, pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų, kurios negali būti pilamos į gatvėse statomus konteinerius ir kurių gyventojai bei kiti smulkūs atliekų turėtojai neturi galimybės pristatyti į perdirbimo arba šalinimo vietas, surinkimas iš gyventojų, jų rankinis išrūšiavimas ir laikymas, didelių gabaritų atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti (veiklos kodai (S5, R12, R13; D15, R504, R402, R305).

Veiklos UAB ARATC Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėje pobūdis ir apimtys nustatytos Aplinkos apsaugos agentūros išduotame Taršos leidime Nr. PR-13(II)TL-A.5-33/2020. 2022 m. veiklos vykdytojas pateikė paraišką dėl Taršos leidimo sąlygų tikslinimo ir Aplinkos apsaugos agentūra 2022-06-14 priėmė Sprendimą Nr. A4E-6980, kuriuo buvo padidintas didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti nepavojingųjų ir pavojingųjų atliekų kiekis, suderintas Atliekų naudojimo ir šalinimo techninis reglamentas ir Atliekų naudojimo ir šalinimo veiklos nutraukimo planas. Sprendimu Nr. A4E-6980I Taršos leidime nustatytos tokios vykdomos atliekų tvarkymo veiklos apimtys:

- didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras nepavojingųjų atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis – 79,0 t;
- didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras pavojingųjų atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis - 7,5 t;
- per metus paruošiama naudoti ir (ar) šalinti 560 t didelių gabaritų (atliekų kodas 20 03 07) ir kitų atliekų.

UAB ARATC Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėje nauja ūkinė veikla ir/ar esamos išplėtimas neplanuojami. PVSV rengiamas esamai ūkinei veiklai, PVSV tikslas – nustatyti ir teisinių dokumentų nustatyta tvarka įregistruoti SAZ.

Detali informacija apie į objektą priimamų pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų rūšis, tvarkymo būdus ir didžiausius vienu metu aikštelėje laikomus atliekų, įskaitant rūšiavimo metu susidarančias atliekas, kiekius pateikta 2, 3 lentelėse.

2 lentelė. Didžiausias vienu metu laikomas nepavojingųjų atliekų kiekis

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6
20 01 01	Popierius ir kartonas	Popierius ir kartono atliekos, susidariusios buityje bei panašioje verslo, gamybos ir organizacijų veikloje	R13, D15	79,0	R3, D8, D9
15 01 01	Popieriaus ir kartono pakuotės	Popieriaus ir kartono dėžės, vienkartiniai maišai, pakavimo popierius ir kitos pakuotės	R13		R3
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės, PET buteliai, maišai, pakavimo plėvelė	13		R3
17 02 03	Plastikai	Plastikų atliekos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R1, R3, D1
20 01 39	Plastikai	Plastikų atliekos, susidariusios buityje bei panašioje verslo, gamybos ir organizacijų veikloje (indai, žaislai ir kt.)	R13, D15		R3, D1
16 01 19	Plastikai	Plastikų atliekos, susidariusios ENTP ardymo metu	R13, D15		R3, D1
15 01 07	Stiklo pakuotės	Stiklo pakuotės (buteliai, stiklainiai ir kt.).	R13		R5
17 02 02	Stiklas	Stiklo atliekos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R5, D1
20 01 02	Stiklas	Stiklo atliekos, susidariusios buityje bei panašioje verslo, gamybos ir organizacijų veikloje	R13, D15		R5, D8, D9
15 01 03	Medinės pakuotės	Medinės pakuotės (dėžutės, paletės ir kt.)	R13		R3
17 02 01	Medis	Medienos atliekos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R1, D1
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	Medienos atliekos, susidariusios buityje bei panašioje verslo, gamybos ir organizacijų veikloje (medinės baldų dalys, mediniai namų apyvokos reikmenys ir kt.)	R13, D15		R3, D8, D9
15 01 04	Metalinės pakuotės	Metalinės pakuotės (dėžutės, skardinės ir kt.)	R13		R4

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarantių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6
20 01 40	Metalai	Metalų atliekos, susidariusios buityje bei panašioje verslo, gamybos ir organizacijų veikloje (indai, įrankiai ir kt.)	R13		R4
16 01 03	Naudoti nebetinkamos padangos	Naudoti nebetinkamos padangos	R13		R1, R3
17 01 01	Betonas	Betono atliekos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R5, D1
17 01 02	Plytos	Plytos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R5, D1
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, susidariusios statybos ir griovimo metu (apdailos plytelės ir kt.)	R13, D15		R5, D1
17 06 04	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	Stiklo vata, mineralinė vata, vamzdžių apvalkalai	R13, D15		R5, D1
17 08 02	Gipso izoliacinės statybinės medžiagos, nenurodytos 17 08 01	Gipso izoliacinės statybinės medžiagos, susidariusios statybos ir griovimo metu	R13, D15		R5, D1
20 01 36	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35 pozicijose	Buityje susidariusi nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga (skalavimo mašinos, lygintuvai, virduliai, ventiliatoriai, radijo, telefono aparatai, šviestuvai ir kt.)	R13		R3, R4
20 01 10	Drabužiai	Buityje susidarantys nebetinkami naudoti drabužiai	R13, D15		R12, R3, D1

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarantių atliekų, kiekis, t		
1	2	3	4	5	6	
20 01 11	Tekstilės gaminiai	Įvairios buityje susidaranti tekstilės gaminių atliekos (kilimai, patalynė, užuolaidos, minkšti žaislai ir kt.)	R13, D15		R1, R12, R3, D1	
16 06 05	Kitos baterijos ir akumuliatoriai	Kitos baterijos ir akumuliatoriai	R13		R12, R4	
20 01 34	Baterijos ir akumuliatoriai, nenurodyti 20 01 33	Buityje susidarantys nebetinkamos naudoti baterijos ir akumuliatoriai	R13		R12, R4	
02 01 09	Agrochemijos atliekos, nenurodytos 02 01 08	Agrochemijos atliekos (trąšos, augalų apsaugos priemonės ir kt.)	R13, D15		R3, D1	
20 03 07	Didelių gabaritų atliekos	Didelių gabaritų atliekos (baldai, dviračiai ir pan.)	R13, D15		R1, D1	
Atliekų tvarkymo metu susidaranti atliekos						
19 12 05	Stiklas	Stiklo atliekos, susidariusios atliekų tvarkymo metu (langų, durų stiklai)	R13, D15		R5, D1	
19 12 02	Juodieji metalai	Juodieji metalai, susidarę atliekų tvarkymo metu (dviračių rėmai ir kt.)	R13		R4	
19 12 08	Tekstilės dirbiniai	Tekstilės dirbiniai, susidarę atliekų tvarkymo metu (baldų apmušalai ir kt.)	R13, D15		R12, D1	
19 12 07	Mediena, nenurodyta 19 12 06	Medienos atliekos, susidariusios atliekų tvarkymo metu (baldų rėmai, porankiai ir kt.)	R13, D15		R1, R3, D1	
19 12 04	Plastikai ir guma	Plastikų ir gumos atliekos, susidariusios atliekų tvarkymo metu (dviračių detalės, langų ir durų sandarikliai ir pan.)	R13, D15	R1, R3, D1		

3 lentelė. Didžiausias vienu metu laikomas pavojingųjų atliekų kiekis

Pavojingųjų atliekų technologinio srauto žymėjimas	Pavojingųjų atliekų technologinio srauto pavadinimas	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas atliekos pavadinimas	Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
					Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarantių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6	7	8
S-02	Alyvų atliekos	13 02 08*	Kitos variklių, pavarų dėžių ir tepalinės alyvos	Nebetinkamos naudoti variklių, pavarų dėžių ir tepalinės alyvos	R13, D15	0,6	R1, R9, D10
TS-03	Naftos produktais užteršti dumblai, gruntai ir atliekos	15 02 02*	Absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai, užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai, užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis	R13, D15	0,19	R1 D10
TS-05	Ozono sluoksnį ardančios medžiagos	20 01 23*	Nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	Nebenaudojama elektros ir elektroninės įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių (kondicionieriai, aerosoliniai balionėliai, netinkami naudojimui šaldytuvai, šaldikliai)	R13	2,5	R3, R4, R5
TS-06	Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0 01 33*	Baterijos ir akumulatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumulatoriai, kuriuose yra baterijos	Įv baterijos ir akumulatoriai, nerūšiuotos baterijos ar akumulatoriai, kuriuose yra baterijos	R13, D15	0,21	R12, D8, D9
		16 06 01*	Švino akumulatoriai	Netinkami naudoti transporto priemonių švino akumulatoriai	R13		R3
		16 06 02*	Nikelio – kadmio akumulatoriai	Nikelio – kadmio akumulatoriai	R13		R4
TS-10	Naudoti netinkamos transporto priemonės ir jų atliekos	16 01 07*	Tepalų filtrai	Netinkami naudoti transporto priemonių tepalų filtrai	R13, D15	0,35	R1 D10

Pavojingųjų atliekų technologinio srauto žymėjimas	Pavojingųjų atliekų technologinio srauto pavadinimas	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas atliekos pavadinimas	Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
					Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarantių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6	7	8
		16 01 14*	Aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Panaudoti aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	R13, D15		R1, D10
		16 01 21*	Pavojingos sudedamosios dalys, nenurodytos 16 01 07 – 16 01 11, 16 01 13 – 16 01 14 ir 16 01 23 – 16 01 25	Oro ir kuro filtrai, automobilių hidrauliniai amortizatoriai, automobilinės žarnos, gumos, automobilinės granatos ir pan.	R13, D15		R1, D10
TS-11	Elektros ir elektronikos pavojingos atliekos	20 01 35*	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių	Buityje susidaranti nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių (televizoriai, monitoriai, kompiuteriai, spausdintuvai, kopijavimo aparatai, mobilieji telefonai, ir kt.)	R13	2,15	R3, R4, R5
		16 02 15*	Pavojingos sudedamosios dalys, išimtos iš nebenaudojamos įrangos	Pavojingos sudedamosios dalys, išimtos iš nebenaudojamos elektros ir elektroninės įrangos (spausdintuvų toneriai ir pan.)	R13		R1, D10
TS-13	Atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	20 01 21*	Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio (liuminescencinės lempos, gyvsidabrio termometrai ir pan.)	R13, D15	0,303	R12, D8, D9

Pavojingųjų atliekų technologinio srauto žymėjimas	Pavojingųjų atliekų technologinio srauto pavadinimas	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas atliekos pavadinimas	Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
					Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6	7	8
		06 04 04*	Atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	Neorganinių cheminių procesų metu susiadančios atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	R13, D15		R1, D10
TS-14	Pesticidų ir augalų apsaugos atliekos	02 01 08*	Agrochemijos atliekos, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų	Agrochemijos atliekos, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų (trąšos, kenkėjų kontrolės priemonės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų)	R13, D15	0,04	R1, D10
		20 01 19*	Pesticidai	Buityje susidarę nebetinkami naudoti pesticidai	R13, D15		R1, D10
TS-18	Rūgštinių tirpalų atliekos, rūgštys, rūgštis išskiriančios atliekos	20 01 14*	Rūgštys	Buityje susidariusios nebetinkamos naudoti rūgštys (akumuliatorių elektrolitas, įvairūs valikliai ir buitinės rūgštys)	R13, D15	0,02	R7, D8, D9
TS-19	Šarminių tirpalų atliekos, šarmai	20 01 15*	Šarmai	Buityje susidarę nebetinkami naudoti šarmai (kanalizacijos vamzdžių praplovimo priemonės ir pan.)	R13, D15	0,02	R12, D8, D9
TS-22	Organinių cheminių procesų atliekos, atliekos, kuriose yra organinių tirpiklių, tirpikliai ir tirpiklių mišiniai (nechlorintos, nehalogenintos)	20 01 13*	Tirpikliai	Buityje susidarę nebetinkami naudoti tirpikliai	R13, D15	0,02	R1, D10

Pavojingųjų atliekų technologinio srauto žymėjimas	Pavojingųjų atliekų technologinio srauto pavadinimas	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas atliekos pavadinimas	Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
					Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6	7	8
TS-23	Dažų, lakų, stiklo emalių, klijų ir hermetikų atliekos (nechlorintos, nehalogenintos)	20 01 27*	Dažai, rašalas, klijai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Buityje susidarę nebetinkami naudoti dažai, rašalas, klijai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	R13, D15	0,4	R1, D10
TS-24	Fotografijos pramonės atliekos	20 01 17*	Fotografijos cheminės medžiagos	Buityje susidariusios nebetinkamos naudoti fotografijos cheminės medžiagos (ryškalai, fiksažas ir kt.).	R13, D15	0,02	R1, D10
TS-27	Netinkami naudoti chemikalai, cheminės medžiagos	16 05 07*	Nebereikalingos neorganinės cheminės medžiagos, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	Nebereikalingos jų neorganinės cheminės medžiagos, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	R13, D15	0,15	R1, D10
		16 05 08*	Nebereikalingos organinės cheminės medžiagos, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	Nebereikalingos jų organinės cheminės medžiagos, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	R13, D15		
		16 05 06*	Laboratorinės cheminės medžiagos, įskaitant laboratorinių cheminių medžiagų mišinius, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	Laboratorinės cheminės medžiagos, įskaitant laboratorinių cheminių medžiagų mišinius, sudarytos iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios	R13, D15		

Pavojingųjų atliekų technologinio srauto žymėjimas	Pavojingųjų atliekų technologinio srauto pavadinimas	Atliekos kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas atliekos pavadinimas	Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		Tolimesnis atliekų apdorojimas
					Laikymo veiklos kodas (R13 ir (ar) D15)	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti bendras atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarantių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	6	7	8
TS-31	Kietosios atliekos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	15 01 10*	Pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	Popieriaus ir kartono, plastikinės, metalinės, stiklinės, medinės, kombinuotosios, mišrios pakuotės bei pakuotės iš tekstilės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	R13, D15	0,507	R1, D10
		15 01 11*	Metalinės pakuotės, įskaitant suslėgto oro talpyklas, kuriose yra pavojingų kietų poringų rišamųjų medžiagų (pvz. asbesto), įskaitant tuščius slėginius konteinerius	Metalinės pakuotės, įskaitant suslėgto oro talpyklas, kuriose yra pavojingų kietų poringų rišamųjų medžiagų (pvz. asbesto), įskaitant tuščius slėginius konteinerius	R13, D15		R1, D10
		17 05 03*	Gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingųjų medžiagų	Gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingųjų medžiagų	R13, D15		R12, D5
TS-32	Skystosios atliekos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	20 01 29*	Plovikliai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Buityje susidarę plovikliai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	R13, D15	0,02	R1, D10

Medžiagos ir žaliavos

Vykdamt ūkinę veiklą žaliavos nenaudojamos. Pavoingos ar radioaktyvios medžiagos, rūgštiniai, šarminiai plovikliai, baktericidinės medžiagos bei jų mišiniai veikloje nenaudojami. Informacija apie objekte priimamas pavojingąsias ir nepavojingąsias atliekas, jų tvarkymo būdus pagal Atliekų tvarkymo taisyklėse nurodomus veiklos kodus pateikta 2, 3 lentelėse.

Aikštelėje naudojamos priemonės, skirtos surinkti ir utilizuoti eksploatacijos metu ar avariniu atveju išsiliejusius naftos produktus ar kitas pavojingąsias atliekas. Tai sorbentai, pagaminti iš natūralių produktų ir, skirtingai nuo polimerinių sorbentų, nereikalaujantys specialaus utilizavimo, o galimi utilizuoti kokioje nors viešųjų pirkimų būdu parinktoje įmonėje, bei neutralizuojančios medžiagos - šarmas (gesintos ir negesintos kalkės) bei natrio šarmas.

5 lentelėje pateikiame informaciją apie naudojamas pagalbines medžiagas.

4 lentelė. Objekte naudojamos pagalbinės medžiagos

Eil. Nr.	Medžiagos pavadinimas	Medžiagos tipas	Naudojamos taros talpa/ matmenys	Kiekis, vienu metu saugomas aikštelėje
1.	Sorbentas "SPHAG SORB"	milteliai	maišas 28,3 kg	5
2.	Sorbentas "SPHAG SORB"	rankovė	1200*7,5 cm	4
3.	Sorbentas "SPHAG SORB"	kilimėlis	45*45 cm	4
4.	Sorbentas "ABSORB SOX"	rankovė	120*9,5 cm	2
5.	Sorbentas "QUALISORB"	granulės	maišas 11,3 kg	2
6.	Šarmas (negesintos kalkės)	milteliai	maišas 40 kg	1
7.	Šarmas	gesintų kalkių rankovė	120*7,5 cm	4
8.	Natrio šarmas 30 %	skystis	talpa 10 l	1

Pavojingosioms atliekoms surinkti ir neutralizuoti skirtos medžiagos laikomos uždaroje, rakinamoje buities pavojingųjų atliekų priėmimo patalpoje. Reikalingų medžiagų buvimą teritorijoje užtikrina Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės vadovas. Panaudoti sorbentai pagal sutartį perduodami utilizavimui UAB „Toksika“ Alytaus filialui.

Gamtiniai ir energetiniai ištekliai

Darbuotojų buities reikmėms geriamas vanduo atvežamas spec. transportu, juo užpildomas 3 m³ talpos rezervuaras, esantis šulinyje greta buitinių patalpų. Iš talpos vanduo vietine vandens tiekimo sistema hidroforu paduodamas į buitines patalpas. Viso per metus suvartojama apie 20 m³ geriamo vandens. Gamybinėms reikmėms vandens ištekliai nenaudojami.

Kiti gamtos ištekliai – žemė (jos paviršius ir gelmės), dirvožemis, biologinė įvairovė ūkinės veiklos metu nenaudojami.

Administracinių-buitinių patalpų apšildymui, apšvietimui ir kitoms reikmėms per metus sunaudojama 6000 kWh elektros energijos.

2.3 Ūkinės veiklos technologija, statiniai, inžinerinė infrastruktūra

Statiniai, inžinerinė infrastruktūra

Ūkinė veikla vykdoma žemės sklype, kurio unikalus Nr. 4400-0159-9879, kadastrinis Nr. 6943/0008:98, bendras sklypo plotas – 0,3030 ha, pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorija. Sklypas nuosavybės teise priklauso Prienų rajono savivaldybei, turto patikėjimo teise sklypas perduotas UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui. Sklype esantys pastatai ir inžineriniai statiniai nuosavybės teise priklauso UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui.

Sklype išsidėstę šie pastatai ir inžineriniai statiniai:

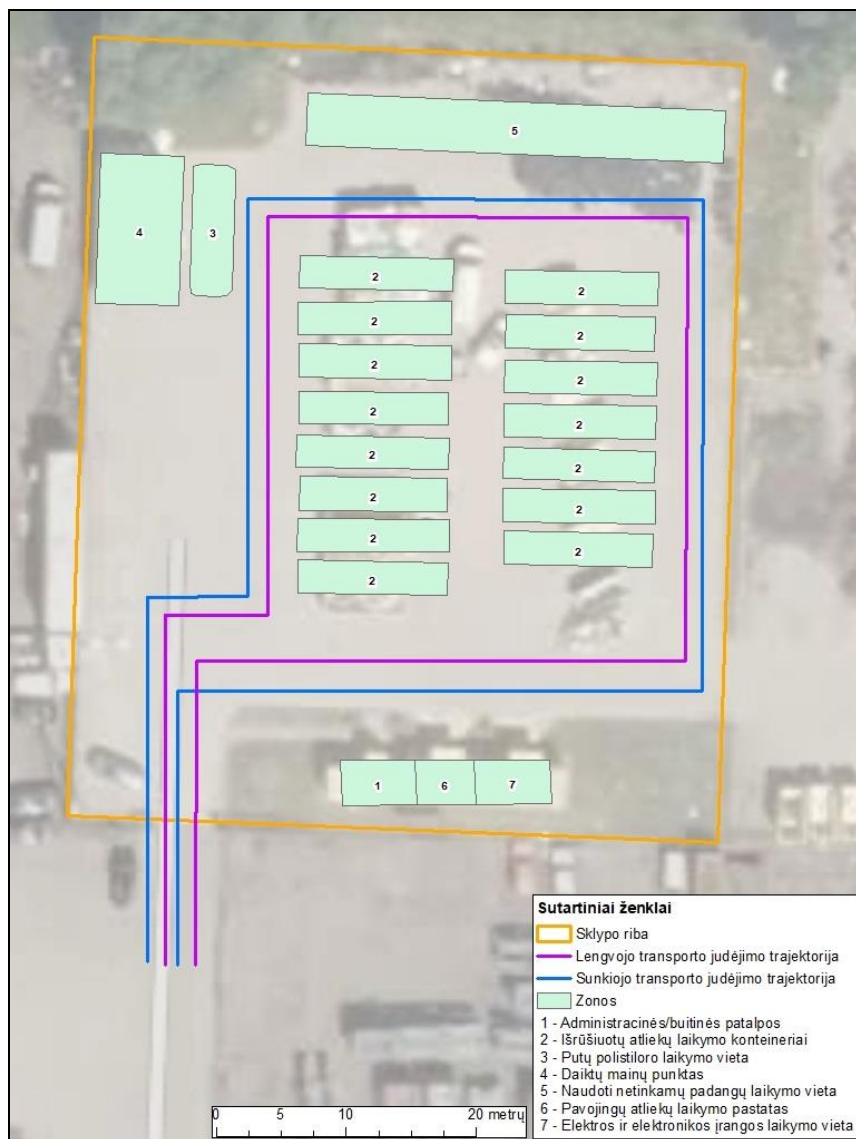
- pastatas - Atliekų priėmimo punktas, unikalus daikto Nr. 4400-1001-4845, plotas – 48,48 m²;
- kiti inžineriniai statiniai – Kiemo statiniai (tvora, kiemo danga), unikalus daikto Nr. 4400-1001-4856;
- vandentiekio tinklai, unikalus daikto Nr. 4400-1001-6329, ilgis – 10,37 m;

- ▶ nuotekų šalinimo tinklai – lietaus nuotekų tinklai, unikalus daikto Nr. 4400-1001-6318, ilgis – 136,59 m;
- ▶ nuotekų šalinimo tinklai – buitinių nuotekų tinklai, unikalus daikto Nr. 4400-1001-6350, ilgis – 26,43 m.

Sklype pagal veiklos pobūdį ir naudojamą technologiją išskirtos atskiriems technologiniams procesams bei rūšiuojamų/ išrūšiuotų atliekų laikymui skirtos veiklos zonos, taip užtikrinama, kad skirtingų rūšių atliekos nesusimaišys tarpusavyje:

- ▶ atliekų priėmimo, svėrimo zona;
- ▶ didelių gabaritų ir kitų atliekų ardymo zona;
- ▶ atliekomis tapusių tinkamų pakartotinai naudoti daiktų laikymo angaras;
- ▶ atviroje teritorijoje esančių priimtų išrūšiuotų ir atliekų tvarkymo metu susidariusių nepavojingųjų atliekų konteinerių (iš viso 15 vnt.) laikymo zona, 2660 m² ploto asfaltbetonio danga dengta aikštelė;
- ▶ naudoti nebetinkamų padangų laikymo zona;
- ▶ plastikų laikymo zona;
- ▶ naudotos elektros ir elektroninės įrangos laikymo konteineris, talpa 30 m³;
- ▶ pavojingųjų atliekų laikymo konteineris.

Detali statinių ir technologinių zonų išdėstymo schema pateikta 1 pav.

1 pav. Pramonės g. 3, Prienų sen., Prienai DGASA veiklos zonų išdėstymas

Pagrindiniai technologiniai atliekų tvarkymo procesai

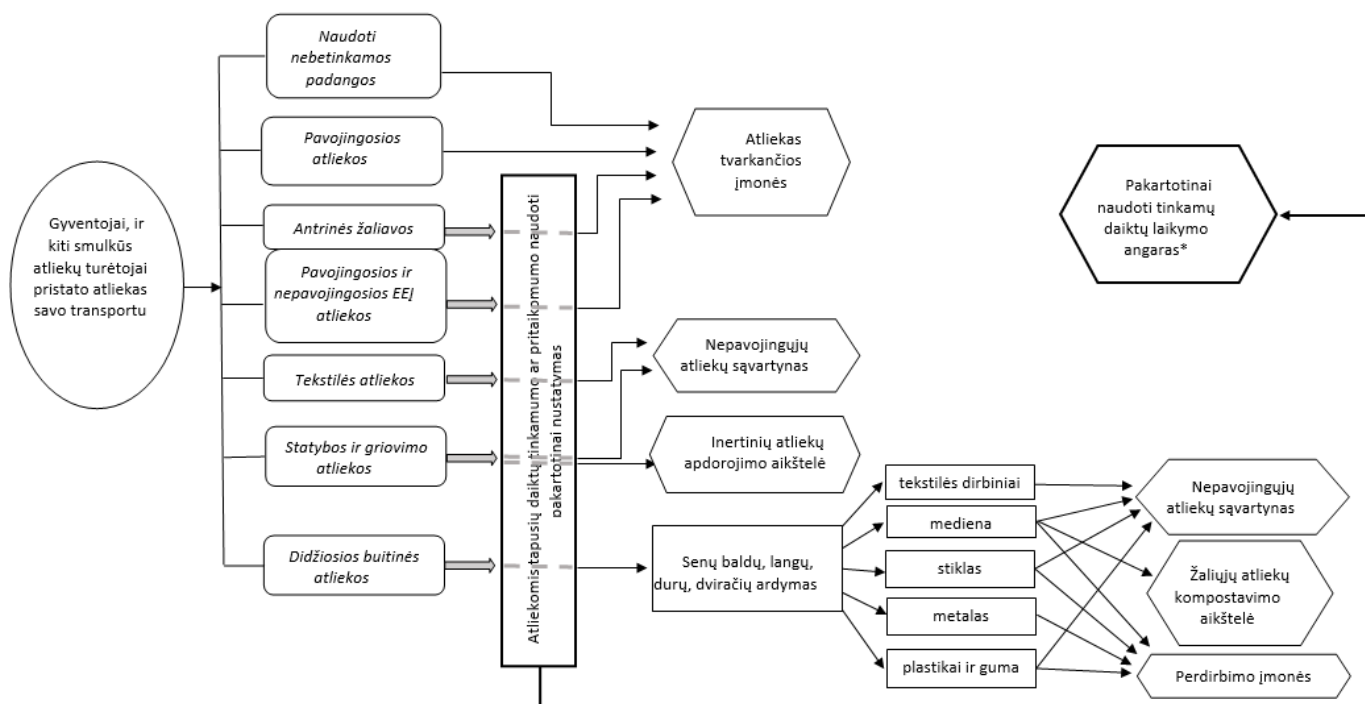
Aikštelėje vykdoma šiais veiklos kodais (pagal Atliekų tvarkymo taisykles) žymima atliekų tvarkymo veikla:

- R13 (R1 – R12 veikloms naudoti skirtų atliekų laikymas) – laikomos iš gyventojų priimtos atliekos, skirtos naudoti;
- D15 (D1 – D14 veikloms šalinti skirtų atliekų laikymas) – laikomos iš gyventojų priimtos atliekos, skirtos šalinti;
- R12 (atliekų būsenos ar sudėties pakeitimas, prieš vykdant su jomis bet kurią iš R1 – R11 veiklų) - rūšiuojamos didelių gabaritų atliekos, siekiant atskirti perdirbimui ar kitokiam panaudojimui tinkamas atliekas bei sumažinti atliekų tūrį;
- S5 (atliekų paruošimas naudoti ir šalinti) – didelių gabaritų atliekų ardymas, rūšiavimas;
- R305, R402, R504 paruošimas naudoti pakartotinai.

ARATC Prienų aikštelėje ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo (1998-06-16 Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas Nr. VIII-787) reikalavimais;
- Atliekų tvarkymo taisyklėse (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo, 2017-10-09 Nr. D1-831) nustatytais reikalavimais;
- Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklėse (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. D1-481) nustatytais reikalavimais;
- Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėse (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. D1-367) nustatytais reikalavimais;
- kitais teisės aktais susijusiais su vykdoma ūkine veikla.

Atliekų priėmimo ir tvarkymo objekte principinė technologinio proceso schema pateikta 2 pav. Detalus priimamų atliekų sąrašas, jų tvarkymo objekte veiklų kodai pateikti 2, 3 lentelėse.

* - daiktai, kuriems reikalingas remontas, perduodami į daiktų keitimosi ir paruošimo pakartotinai naudoti punktą, adresu Karjero g. 2A, Alytaus k., Alovės sen., Alytaus r. sav.

2 pav. Atliekų priėmimo ir tvarkymo principinė technologinė schema

UAB ARATC Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėje, kurios adresas Pramonės g. 3, Prienai, vykdomos ūkinės veiklos paskirtis yra surinkti tas komunalines atliekas, kurios negali būti metamos į gatvėse

statomus konteinerius ir kurias gyventojai bei kiti smulkūs atliekų tiekėjai neturi galimybės pristatyti į šių atliekų perdavimo arba šalinimo vietas.

Aikštelėje priimamos tik gyventojų ir kitų smulkių atliekų turėtojų lengvuju transportu pristatomos šios buitines atliekų grupės:

- stambiosios atliekos (naudoti netinkami baldai, langai, durys, lengvųjų automobilių padangos ir pan.);
- antrinės žaliavos (stiklas, plastikas, metalas, popierius);
- statybinės ir griovimo atliekos (butų remonto ir sodybų tvarkybos atliekos);
- buityje susidarančios elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- buitines pavojingos atliekos (netinkami naudojimui buitinės chemijos gaminiai, dažų, lakų ir apdailos medžiagų atliekos, lengvųjų automobilių akumuliatoriai ir autokosmetikos priemonės, elektroninė technika ir pan.).

Į Prienų DGASA aikštelę atliekas jų turėtojai pristato savo transportu. Aikštelės atsakingas darbuotojas kontroliuoja visas atliekų priėmimo procedūras. Pirmiausia atvežtos atliekos vizualiai įvertinamos jas klasifikuojant. Jei atliekos atvežamos supakuotos, jos turi būti supakuotos taip, kad pakuotės netrukdytų vizualiai nustatyti, kokios atliekos yra priimamos į aikštelę. Darbuotojas patikrina, ar tarp jų nėra pakartotinai tinkamų naudoti daiktų. Radus tokių daiktų, aikštelės darbuotojas juos atskiria. Atrinkus pakartotiniam panaudojimui tinkamus daiktus, bendro pobūdžio nepavojingąsias buitines kilmės ir stambias atliekas tiekėjas pats išskirsto į atitinkamas priėmimo talpas pagal atliekų priėmėjo nurodymus.

Jei apžiūradamas pristatytas atliekas darbuotojas pastebi atliekų, kurios į aikštelę nepriimamos, t. y. atliekų savybės ir (ar) pakuotė neatitinka DGASA Taršos leidime ir (ar) Reglamente nustatytų reikalavimų ir todėl atliekos negali būti saugiai sutvarkytos DGASA turimais pajėgumais, jis šių atliekų neleidžia iškrauti aikštelės teritorijoje, t. y. atliekos į aikštelę nepriimamos ir jų sutvarkymu turi pasirūpinti atliekas pristatęs asmuo. Jei neleistinos atliekos pastebimos vėliau ir nėra galimybės nustatyti jų šeiminiško, DGASA darbuotojas pasirūpina tokių atliekų atskyrimu, laikinu laikymu ir perdavimu kitai atliekas naudojančiai/šalinančiai įmonei.

Atsisakius priimti atliekas, už atliekų priėmimą atsakingas DGASA darbuotojas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo atsisakymo priimti tvarkyti atliekas, naudodamasis GPAIS arba kitomis priemonėmis (el. paštu ar telefonu) informuoja Aplinkos apsaugos departamentą. Prie Aplinkos ministerijos.

Naudoti nebetinkamos padangos, kurių kiekis ≤ 4 vnt., priimamos nemokamai, o viršijus 4 vnt. kiekį, padangos gali būti priimamos mokamai.

Pavojingosios atliekos priimamos tik sandariose pakuotėse. Nepavojingųjų atliekų pakuotei reikalavimai nekeliami. Priimtoms atliekoms DGASA neperpakuojamos, pakuotės, kuriose atliekos pristatomos į aikštelę nėra plaunamos ir pakartotinai nenaudojamos.

Pavojingąsias atliekas (liuminescencines lempas, buitines pavojingas atliekas, išseiktus akumuliatorius, baterijas ir pan.) darbuotojas išrūšiuoja pats ir atitinkamai paskirsto buitines pavojingų atliekų priėmimo punkte į specialias talpas.

Atliekų turėtojas ypatingai pavojingas atliekas – gyvsidabrio, nuodų graužikams, lengvai užsidegančių medžiagų ar kitų ypač toksiškų medžiagų – pateikia tik atliekų priėmėjui, kuris jas talpina į specialias talpas, esančias buitines pavojingųjų atliekų priėmimo punkte (uždaramame, rakinamame konteineryje), laikantis darbų saugos reikalavimų. Joks buitines pavojingųjų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ir pan.) aikštelėje neatliekamas. Kitas pavojingąsias atliekas (liuminescencines lempas, buitines pavojingąsias atliekas, išseiktus akumuliatorius, baterijas ir pan.) darbuotojas išrūšiuoja pats ir atitinkamai paskirsto buitines pavojingų atliekų priėmimo punkte į specialias talpas.

Neaiškios kilmės medžiagos dedamos į atskirą tarą.

Į DGASA pristatytos atliekos, kurias įmanoma pasverti svarstyklėmis (iki 150 kg), sveriamos svarstyklėmis. Nesant galimybei pasverti svarstyklėmis, atvežtų atliekų svoris nustatomas vizualiai, pagal Alytaus RATC direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-232 patvirtintą svorio nustatymo metodiką. Išvežus užpildytus konteinerius atliekų tvarkytojams, svoris yra patikslinamas pagal atliekų tvarkytojų pateiktus dokumentus (priėmimo-perdavimo aktus, atliekų lydraštį ir pan.).

Visos - tiek priimtoms į DGASA, tiek atliekų tvarkymo metu susidariusios, atliekos registruojamos Atlieku tvarkymo apskaitos žurnale, vadovaujantis Atlieku susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis (Lietuvos

Respublikos aplinkos ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. D1-367), duomenys pateikiami į Gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą GPAIS.

DGASA susidarę pakartotinai tinkami naudoti daiktai taip pat registruojami Atliekų tvarkymo apskaitos žurnalo Atliekų tvarkymo suvestinėje nurodant, kad po atliekų įvertinimo susidarę tinkami naudoti daiktai.

Aikštelėje esantys statiniai ir naudojami įrenginiai

Prienų DGASA aikštelėje išdėstyti šie statiniai:

- kontora – vienaukštis elektra šildomas gamyklinis, konteinerio tipo statinys, sumontuotas ant gelžbetoninės plokštės pamato; lapkričio pradžioje vietoje esamo pastato numatoma įrengti didesnį, 18 m² ploto konteinerinį administracinį pastatą;
- buities pavojingųjų atliekų skyrius – vienaukštis nešildomas gamyklinis, konteinerio tipo statinys, sumontuotas ant gelžbetoninės plokštės pamato, neypatingas statinys;
- stambių atliekų skyrius – vienaukštis nešildomas gamyklinis, konteinerio tipo statinys, sumontuotas ant gelžbetoninės plokštės pamato, I grupės nesudėtingas statinys;
- 50 m² ploto angaras pakartotiniam naudojimui tinkamiems daiktams laikyti.

Prienų DGASA ūkinės veiklos metu naudojami šie įrenginiai:

- paviršinių nuotekų valymo įrenginys NGP-S 12 (su smėliagaude), kurio našumas 12 l/s. Paviršinės nuotekos nuo asfaltuotos teritorijos ir pastatų surenkamos ir nuvedamos į paviršinių nuotekų valymo įrenginį. Išvalytos iki norminių reikalavimų paviršinės nuotekos išleidžiamos į gamtinę aplinką į greta DGASA esančią 0,01 ha ploto kūdrą;
- buitinių nuotekų valymo įrenginys NV-1 (0,7 m³ per parą našumo). Išvalytos iki norminių reikalavimų buitinės nuotekos infiltruojamos į gruntą;
- techninės svarstyklės (svėrimo riba ≥ 150 kg, tikslumas – ≤ 50 g.);
- aukšto kėlimo rankinis hidraulinis keltuvas (kėlimo galia 1000 kg, aukštis – 1,5 m);
- žemo kėlimo vežimėlis (kėlimo galia 1000 kg, aukštis – 200 mm);
- pervežamas hidraulinis rankinis kranas (kėlimo galia 1000 kg, aukštis – 3,0 m).

Atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti

Į DGASA priimtos didelių gabaritų atliekos (atliekos kodas 20 03 07) - įvairūs baldai, langai, durys, dviračiai ir pan., pirmiausia apžiūrimos ir iš jų atrenkami pakartotiniam panaudojimui tinkami daiktai.

Į aikštelę atvežtas didelių gabaritų atliekas, priėmimo metu įvertintas kaip netinkamas pakartotiniam panaudojimui, esant poreikiui, atliekų priėmėjas rankiniu būdu išardo, išrūšiuojant ir atskirtas dalis patalpinant į atitinkamus šių atliekų laikymui skirtus konteinerius. Didelių gabaritų atliekos ardamos tik rankiniu būdu. Ardant didelių gabaritų atliekas, atskiriamos šios jų sudedamosios dalys:

- stiklo atliekos (langų, durų stiklas ir pan.);
- juodųjų metalų laužo atliekos (dviračių rėmai, durų vyriai ir pan.);
- tekstilės atliekos (baldų apmušalai ir pan.);
- medienos atliekos (baldų rėmai, porankiai ir pan.);
- plastikų ir gumos atliekos (dviračių detalės, langų ir durų sandarikliai ir pan.).

Didelių gabaritų atliekų ardymo metu susidariusios atliekos išrūšiuojamos į šių atliekų laikymui skirtus konteinerius ir, surinkus tinkamą pervežimui atliekų kiekį, jos perduodamos šių atliekų tvarkytojams.

Antriniam panaudojimui tinkamų daiktų tvarkymas

ARATC siekiant vykdyti vieną iš Valstybinės atliekų prevencijos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. D1-782, atliekų prevencijos tikslų – produktus naudoti pakartotinai ar prailginti jų būvio ciklą, į DGASA priimtoms atliekoms pirmiausiai atliekamas atliekomis tapusių daiktų tinkamumo ar pritaikomumo naudoti pakartotinai nustatymas. Nustačius, kad tarp pristatytų atliekų yra tinkamų

pakartotinai naudoti daiktų, tokie daiktai atskiriami ir atskirai nuo kitų atliekų laikomi 50 m² ploto angare taip, kad jie nebūtų sugadinami, nepablogėtų jų būklė.

Iš 1 tonos į aikštelę pristatytų atliekų, priklausomai nuo jų kokybės, gali būti visai neatskiriama arba atskiriama iki 0,20 t tinkamų pakartotiniam naudojimui daiktų.

Aikštelėje atliekomis tapę daiktai priimami, laikomi ir perduodami gyventojams kaip tinkami naudoti pakartotinai daiktai. Šiems daiktams remonto darbai neatliekami. Daiktai, kurie galėtų būti naudojami pakartotinai, bet yra sugedę ir kuriems reikia remonto, perduodami į daiktų keitimosi ir paruošimo pakartotinai naudoti punktą Karjero g. 2A, Alytaus k., Alovės sen., Alytaus r. sav., šalia Alytaus regiono komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginių.

DGASA susidarę pakartotinai naudoti tinkami daiktai registruojami Atliekų tvarkymo apskaitos žurnalo Atliekų tvarkymo suvestinėje, nurodant, kad po atliekų įvertinimo susidarę tinkami naudoti daiktai (knygos, makulatūra, indai, stalo įrankiai, žaislai, drabužiai ir avalynė, kilimai, patalynė, užuolaidos, baldai, langai, durys, dviračiai, buities prietaisai, EEJ, stiklo vata, mineralinė vata, vamzdžių apvalkalai ir kt.), kuriems suteikiamas kombinuotosios nomenklatūros (KN) prekės kodas. Atliekomis tapę daiktai laikomi atskirai nuo kitų atliekų išasfaltuotoje aikštelės dalyje pastatytame 50 m² ploto angare, taip apsaugant juos nuo lietaus ir kito neigiamo aplinkos poveikio. Pakartotiniam panaudojimui tinkami daiktai laikomi iki atidavimo paruošimui naudoti pakartotinai, atidavimo pakartotinai naudoti ar kitokio atidavimo naudoti pakartotinai ir pan., bet ne ilgiau kaip vienerius metus nuo jų priėmimo dienos. Jei per metus laiko šie daiktai nebus perduoti naudoti pakartotinai, jie registruojami atliekų apskaitos žurnale kaip DGASA susidaranti atliekos ir jau kaip atliekos perduodami šias atliekas tvarkančioms įmonėms.

Atliekų laikymas

Ekspluatuojant Prienų DGASA susidaro paviršinės nuotekos, kurios atliekų perkrovimo metu gali būti užterštos įvairiais teršalais: naftos produktais, mineralinėmis medžiagomis ir pan. 0,2660 ha ploto aikštelės teritorija, kurioje vykdoma atliekų tvarkymo veikla, padengta skysčiams nelaidžia asfaltbetonio danga, taip apsaugant požeminį vandenį bei dirvožemį nuo galimos taršos.

Ant galimai taršios nelaidžia vandeniui asfaltbetonio danga dengtos teritorijos susidarę paviršinės nuotekos surenkamos nuotakynu ir nuvedamos į paviršinių nuotekų valymo įrenginį NGP-S 12 (su smėliagaude), kurio našumas 12 l/s. Šiame įrenginyje paviršinės nuotekos valomos nuo naftos produktų ir mechaninių priemaišų iki Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nustatytų reikalavimų į gamtinę aplinką išleidžiamoms paviršinėms nuotekoms. Išvalytos paviršinės nuotekos išleidžiamos į gamtinę aplinką – į greta aikštelės esančią 0,01 ha ploto kūdrą.

Ekspluatuojant paviršinius nuotekų valymo įrenginius, gali susidaryti pavojingosios atliekos: naftos produktų/vandens separatorių tepaluotas vanduo (13 05 07*), žvyro gaudyklės ir naftos produktų/vandens separatorių atliekų mišiniai (13 05 08*), naftos produktų/vandens separatorių dumblas (13 05 02*).

Šios pavojingosios atliekos objekte nelaikomos, jų reguliariam išvežimui sudaryta sutartis su šiai veiklai licencijuota įmone.

Vienu metu DGASA laikomų atliekų kiekis neviršija Taršos leidime Nr. PR-13(II)TL-A.5-33/2020 nustatytų kiekių (įskaitant ir atliekų tvarkymo metu susidaranti atliekas): 7,5 t pavojingųjų atliekų ir 79,0 t nepavojingųjų atliekų. Atliekų tvarkymo metu susidaranti pavojingosios atliekos aikštelės teritorijoje laikomos ne ilgiau kaip 6 mėnesius, o nepavojingosios atliekos – ne ilgiau kaip 1 metus.

Aikštelė, kurioje priimamos ir laikomos atliekos, yra apsaugota nuo pašalinių asmenų: aptverta, tamsiu paros metu aikštelė apšviečiama. Darbo metu tvarką aikštelėje palaiko ir kontroliuoja atliekų priėmėjas, po darbo valandų įvažiavimo vartai užrakinami. Visas DGASA sklypas yra nuolat prižiūrimas. Kasdien šioje teritorijoje surenkamos vėjo išnešiotos ar krovimo metu išsibarsčiusios atliekos. Teritorijoje draudžiama rūkyti, naudoti atvirą ugnį.

Visos atviroje teritorijoje laikomos atliekos kraunamos į tam tikrai atliekų rūšiai skirtus sandarius konteinerius, arba tam skirtas vietas ant asfalto dangos. Ant kiekvieno konteinerio yra užrašai, kokiai atliekų rūšiai jie skirti. Visos pakuotės ir konteineriai pagaminti taip, kad juose esančios pavojingosios ir nepavojingosios atliekos negalėtų išsipilti, išsibarsyti ar kitaip patekti į aplinką laikymo arba pervežimo metu. Atliekas tarpusavyje maišyti ar ardyti griežtai draudžiama, išskyrus didelių gabaritų atliekas (senus baldus, langus, duris, dviračius).

DGASA laikomi šie dokumentai:

- ▶ atliekų laikymo zonų išdėstymo schema;
- ▶ Taršos leidimo Nr. PR-13(II)TL-A.5-33/2020 su priedais (Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas; Atlieku naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planas) kopija;
- ▶ Atlieku tvarkymo apskaitos žurnalas (apskaita vykdoma naudojantis GPAIS);
- ▶ Atlieku susidarymo apskaitos žurnalas (apskaita vykdoma naudojantis GPAIS).

Visus dokumentus ir jų kopijas įmonėje tvirtina direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Už DGASA dokumentų pateikimą aplinkos apsaugos valstybės kontrolės ir kitiems įgaliotiems pareigūnams atsakingas DGASA vadovas.

Eksplotacijos metu ar avariniu atveju išsiliejusius naftos produktus ar kitas pavojingas aplinkai atliekas numatoma surinkti panaudojant sorbentus, negesintas kalkes bei natrio šarmą (žr. 4 lentelę).

Miltelinis sorbentas „SPHAG SORB“ naudojamas tiek įprastose darbo sąlygose, tiek avarinėse situacijose, kadangi jis pasižymi labai greitomis absorbuojančiomis savybėmis. Be to, jis tinka surinkti ne tik naftos produktus, bet ir daugelį cheminių medžiagų nuo žemės ir vandens paviršiaus. Užtenka ant išsiliejusių naftos produktų užberti reikiamą kiekį sorbento, kelias minutes palaukti, kol pilnai bus absorbuoti naftos produktai. Gauta korėta masė susemiama į polietileno maišus. Vienas maišas sorbento absorbuoja nuo 20 l iki 50 l naftos produktų ar cheminių medžiagų.

Sorbento „SPRAG SORB“ rankovės naudojamos esant avariniam naftos produktų išsiliejimui, apsaugant, kad pastarieji nepatektų į lietaus kanalizaciją ar požeminius vandenis. Rankovės gali būti sujungiamos tarpusavyje ir gaunama norimo ilgio užtvara. Be to, rankovės gali būti naudojamos sulaikyti naftos produktus, išplaunamus su lietaus vandeniu nuo paviršių arba norint lokalizuoti nedidelius išsiliejusių naftos produktų ar naftos - vandens mišinius. Viena rankovė absorbuoja nuo 2 l iki 4,5 l naftos produktų. Reikia atkreipti dėmesį, kad rankovinis filtras praleidžia vandenį (hidrofobas), o sulaiko teršalus.

Pagrindinė sorbentų kilimėlių paskirtis - tai lietaus vandenų valymas (tiek kaip pagrindinis absorbentas, tiek kaip kontrolinio filtro elementas), leidžiantis pasiekti ≤ 1 mg/l naftos net ir valant emulguotus vandenis. Sorbentų kilimėliai taip pat naudojami tose vietose, kur galimas pastovus naftos ar cheminių medžiagų lašėjimas. Be to, kilimėliu galima greitai ir saugiai surinkti nedidelius naftos produktų kiekius. Kilimėlis uždedamas ir lengvai prispaudžiamas ant išsiliejusių naftos produktų ir leidžiama pilnai jiems susigerti. Po to kilimėlis įdedamas į polietileno maišą. Vienas kilimėlis sugeria nuo 4,5 l iki 9 l naftos produktų.

Granuluotas diatominių medžiagų sorbentas naudojamas tuomet, kai yra vėjuota ir be nuostolių negalima išberti lengvų sorbentų arba išsilieja nedideli teršalų kiekiai. Sorbentas tiesiog iš maišo ar kastuvėliu užberiamas ant išsiliejusių naftos produktų ir paliekamas keletą minučių, kol naftos produktai pilnai susigers. Po to granulės kastuvėliu susemiamos ir paliekamos 24 val. atviroje vietoje, kol naftos produktai išgaruos. Panaudojus antrą kartą, sorbentas kastuvėliu susemiamas į polietileno maišus ir atiduodamas utilizacijai. Vienas maišas absorbuoja iki 15 l teršalų.

Rankovinis diatominis sorbentas naudojamas ten, kur išsilieja tepalai, aušinimo skysčiai, langų apiplovimo skysčiai arba galimi nedideli naftos produktų išsiliejimai. Jis gali būti išformuojamas pačiose nepatogiausiose vietose ir absorbuos ne tik naftos produktus, bet ir daugelį cheminių medžiagų. Rankovės taip pat dalinai išgarina naftos produktus, todėl galimas ilgesnis jų panaudojimas. Viena rankovė gali absorbuoti 3-4 l naftos produktų.

Numatytas sorbentų kiekis leidžia avarinėse situacijose absorbuoti apie 300 l naftos ar cheminių produktų arba normaliose sąlygose per metus surinkti nuo 300 iki 400 l naftos produktų. Panaudoti sorbentai surenkami į polietileno maišus: atskirai diatominių medžiagų sorbentai ir natūralių medžiagų sorbentai, išsipylimo vieta išvaloma pusiau drėgnu būdu, o po to išplaunama, nuoplovos surenkamos. Panaudoti sorbentai saugomi metalinėse talpose. Surinkus didesnę kiekį sorbentų, jie, o taip pat surinktos užterštos nuoplovos, perduodami Alytaus pavojingųjų atliekų tvarkymo įmonei – UAB „Toksika“ Alytaus filialui.

Šarmais neutralizuojami ar stabilizuojami rūgštiniai išsiliejimai (nežinomos kilmės ne naftiniai, ne riebaliniai išsiliejimai). Šarminėmis rankovėmis apribojami išsilieję teršalai yra neutralizuojami ar stabilizuojami.

Nepavojingųjų atliekų laikymas. Visos pakartotiniam panaudojimui netinkamos nepavojingosios atliekos laikomos tam skirtuose konteneriuose, išskyrus naudoti nebetinkamų padangų (16 01 03) ir plastikų (16 01 19) atliekas. Gyventojų ir juridinių asmenų (smulkių įmonių, įstaigų) į aikštelę pristatytos nepavojingosios atliekos laikomos

atviroje aikštelėje ant vandeniui nelaidžios asfaltbetonio dangos pastatytuose 15-je konteinerių, iš kurių 3 vnt. - po 30 m³, 8 vnt. - po 10 m³, 4 vnt. - po 7 m³:

- uždaras, rakinamas konteineris naudotai buitinei technikai, kurio talpa 30 m³ (1 vnt.);
- didelių gabaritų atliekoms (baldams) ir medienos atliekoms laikyti naudojami 30 m³ talpos konteineriai (2 vnt.);
- užkeliami uždari konteineriai popieriaus ir kartono atliekoms, antrinio panaudojimo plastikui ir PET, plastmasių atliekoms, medžio atliekoms, kurių talpa po 10 m³ (4 vnt.);
- užkeliami, uždari konteineriai bespalvio, spalvoto stiklo atliekoms, kurių talpa po 7 m³ (3 vnt.);
- užkeliami, atviri, konteineriai metalų atliekoms, antriniam panaudojimui netinkamoms atliekoms, kurių talpa po 10 m³ (4 vnt.);
- užkeliamas, atviras konteineris statybinėms mineralinėms atliekoms, kurio talpa 7 m³ (1 vnt.).

Naudoti nebetinkamų padangų (16 01 03) ir plastikų (16 01 19) atliekos yra laikomos aikštelės teritorijoje ant nelaidžios asfaltbetonio dangos ir /arba konteineriuose. Netinkamos naudoti padangos laikomos ~ 100 m² ploto tam skirtoje zonoje, rietuvėje, kurios ilgis ir plotis yra ne didesnis kaip 10 m, aukštis ne didesnis kaip 3 m, tarpas tarp rietuvės ir aikštelės tvoros – ne mažesnis kaip 5 m. Laikymo sąlygos atitinka Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005-02-18 įsakymu Nr. 64 patvirtintų Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių reikalavimus.

Plastikų atliekos (polistireninis putplastis) laikomas maišuose, šalia pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų angaro (žr. 1 pav.).

EEJ atliekos laikomos uždareme 30 m³ talpos konteineryje, joms laikyti talpos nenaudojamos.

Konteineriai bei kiti objektai atliekų aikštelėje išdėstyti taip, kad prie bet kokio objekto galima būtų laisvai privažiuoti/pakrauti/iškrauti sunkvežimiu.

Pavojingųjų atliekų laikymas

Pavojingosios atliekos laikomos specialiose talpose pavojingųjų atliekų priėmimo punkte – uždareme rakinamame konteineryje. Pavojingųjų atliekų talpos ir konteineriai laikomi ant pavojingųjų atliekų priėmimo punkto konteinerio grindų arba ant konteineryje įrengtų lentynų viena eile taip, kad neturėtų galimybės susimaišyti tarpusavyje. Surinktos pavojingosios atliekos laikomos 50, 100 ir 200 l talpos plastmasinėse statinėse, turinčiose hermetiškai užveržiamus dangčius. Gyvsidabriui laikyti naudojamas 3 l talpos stiklainis su guminiu dangteliu, išieškoti akumulatoriai laikomi ant grindų laikomuose plastikiniuose konteineriuose, jų talpa – 0,8 m³, liuminescencinės lempos laikomos metaliniuose konteineriuose, kuriuose telpa apie 200 lempų. Pavojingųjų atliekų pakuočių, konteinerių (talpų) medžiagos yra atsparios juose supakuotų pavojingųjų atliekų ir atskirų jų komponentų poveikiui ir nereaguojančios su šiomis atliekomis ar jų komponentais. Pavojingųjų atliekų pakuočių, konteinerių dangčiai ir kamščiai yra tvirti ir sandarūs, sukonstruoti ir pagaminti taip, kad juos būtų galima saugiai atidaryti ir uždaryti, kad jie laikymo, perkėlimo ar vežimo metu nesutrūktų, neatsilaisvintų, neatsidarytų ir juose esančios medžiagos nepatektų į aplinką. Pavojingųjų atliekų ženklavimo etiketė ir joje pateikta informacija yra aiškiai matoma, atspari aplinkos poveikiui.

Joks buities pavojingų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ar pan.) aikštelėje neatliekamas.

Buities pavojingų atliekų priėmimo punkte naudojamos šios talpos ir konteineriai, skirti pavojingoms atliekoms surinkti:

- metalinis konteineris liuminescencinėms lempoms – 1 vnt.;
- plastikinis konteineris akumulatoriams (talpa – 0,8 m³) – 1 vnt.;
- plastmasinės statinės 200 l talpos – 2 vnt.;
- plastmasinės statinės 100 l talpos – 12 vnt.;
- plastmasinės statinės 50 l talpos – 12 vnt.;
- stiklainiai su guminiu dangteliu gyvsidabriui 3 l talpos – 2 vnt.

Pavojingosioms priskiriamos EEJ atliekos (16 02 15*, 20 01 35* ir 20 01 23*) bei buitines prietaisai: skalbimo mašinos, lygintuvai, virduliai, ventiliatoriai, radijo, telefono aparatai, šviestuvai ir kt. (20 01 36) laikomi 30 m³ tūrio uždaramame konteineryje. Naudotos buitinės technikos laikymo konteineryje jokios talpos nenaudojamos.

Atliekų perdavimas

Sukauptus optimalų išvežimui, bet neviršijantį leidžiamo didžiausio vienu metu laikyti, atliekų kiekį, konteineriai yra periodiškai ištuštinami, surinktos, išrūšiuotos ir aikštelėje susidarančios atliekos perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams pagal pasirašytas sutartis. Antriniam panaudojimui, perdirbimui ar kitokiam panaudojimui netinkamos atliekos, prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamas atliekų sudedamąsias dalis, šalinamos sąvartyne.

Išardžius didelių gabaritų atliekas susidariusi minkšta (tekstilinė) baldų dalis ir lakuotas/dažytas medis šalinami sąvartyne, švari mediena perduodama į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę arba perdirbimui, metalo atliekos perduodamos metalo atliekas superkančioms įmonėms. Ardant langus ir duris susidaro stiklo ir medienos atliekos. Stiklo atliekos perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms arba šalinamos sąvartyne, susidariusi švari mediena perduodama žaliųjų atliekų kompostavimo aikštei, dažytas ar lakuotas medis šalinami sąvartyne arba perduodamos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštei. Ardant dviračius, atsižvelgiant į tai iš kokių medžiagų jis pagamintas, gali susidaryti metalo, plastikų ir gumos atliekos. Metalo atliekos perduodamos metalo atliekas tvarkančioms įmonėms. Plastikų ir gumos atliekos perduodamos šalinti sąvartyne arba perdirbimo įmonėms.

2.4 Objekto darbo režimas, darbuotojai

Objekte dirba 2 darbuotojai. Atliekų priėmimo aikštelės darbo laikas nuo antradienio iki šeštadienio – nuo 9.00 val. iki 18.00 val., pietų pertrauka nuo 13.00 val. iki 14.00 val.

2.5 Ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, vykdymo trukmė

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės, kurios adresas Pramonės g. 3, Prienai, vykdoma ūkinė veikla – įvairių buityje susidariusių didelių gabaritų, pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų, kurios negali būti pilamos į gatvėse statomus konteinerius ir kurių gyventojai bei kiti smulkūs atliekų turėtojai neturi galimybės pristatyti į perdirbimo arba šalinimo vietas, surinkimas iš gyventojų, jų rankinis išrūšiavimas ir laikymas, didelių gabaritų atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti.

Veiklos UAB ARATC Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėje pobūdis ir apimtys nustatytos Aplinkos apsaugos agentūros išduotame Taršos leidime Nr. PR-13(II)TL-A.5-33/2020. 2022 m. veiklos vykdytojas pateikė paraišką dėl Taršos leidimo sąlygų tikslinimo ir Aplinkos apsaugos agentūra 2022-06-14 priėmė Sprendimą Nr. A4E-6980, kuriuo buvo padidintas didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti nepavojingųjų ir pavojingųjų atliekų kiekis, suderintas Atliekų naudojimo ir šalinimo techninis reglamentas ir Atliekų naudojimo ir šalinimo veiklos nutraukimo planas.

Analizuojamame objekte nauja ūkinė veikla ir/ar esamos išplėtimas neplanuojami; siekiant sumažinti į sąvartyną patenkančių atliekų kiekį, objekte įrengtas daiktų mainų punktą, į kurį bus atiduodami atliekomis tapę naudoti tinkami daiktai.

PVSV rengiamas esamai ūkinei veiklai, PVSV tikslas – nustatyti ir teisinių dokumentų nustatyta tvarka įregistruoti SAZ.

Objekto eksploatacijos laikas neribojamas.

2.6 Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo sąsaja su planavimo ir projektavimo etapais

Veiklos UAB ARATC Prienų didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėje pobūdis ir apimtys nustatytos Aplinkos apsaugos agentūros išduotame Taršos leidime Nr. PR-13(II)TL-A.5-33/2020. 2022 m. veiklos vykdytojas pateikė paraišką dėl Taršos leidimo sąlygų tikslinimo ir Aplinkos apsaugos agentūra 2022-06-14 priėmė Sprendimą Nr. A4E-6980, kuriuo buvo padidintas didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti nepavojingųjų ir pavojingųjų atliekų kiekis, suderintas Atliekų naudojimo ir šalinimo techninis reglamentas ir Atliekų naudojimo ir šalinimo veiklos nutraukimo planas.

Prieš įrengiant ir pradendant eksploatuoti Prienų DGASA aikštelę buvo atliktos visos su įrengimu ir eksploatacija susijusios procedūros, tame tarpe ir atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurių metu buvo gauta

išvada, jog poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas (šio teiginio teisingumą įrodo šiuo metu eksploatuojama Prienų DGASA aikštelė). Analizuojamos veiklos vykdytojas savo archyvuose neranda šios PAV atrankos išvados, todėl negalime jos pridėti ir prie PVSV ataskaitos priedų. Taip pat veiklos vykdytojas jau yra kreipęsis ir į Aplinkos apsaugos agentūrą su prašymu pateikti minimą PAV atrankos išvadą, tačiau net pats sprendimo priėmėjas – Aplinkos apsaugos agentūrą jos savo archyvuose nerado.

Analizuojamame objekte nauja ūkinė veikla ir/ar esamos išplėtimas neplanuojami.

2.7 Planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos

PVSV rengiamas esamai ūkinei veiklai. Kitos ūkinės veiklos technologijos ir vietos alternatyvos neplanuojamos ir neanalizuojamos.

3. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOS ANALIZĖ

3.1 Planuojamos ūkinės veiklos vieta

Ūkinė veikla vykdoma adresu – Pramonės g. 3, Prienų sen., Prienų m.. Šiuo metu vykdoma veikla: įvairių buityje susidariusių didelių gabaritų, pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų surinkimas iš gyventojų, jų išrūšiuojimas, atskiriant naudojimui/ perdirbimui tinkamas ir šalinimui skirtas atliekas, laikinas atliekų laikymas.

Ši veikla vykdoma žemės sklype, kurio plotas – 0,3030 ha. Žemės sklypas (registro Nr. 44/108015, unikalus Nr. 4400-0159-9879; kadastrinis Nr. 6943/0008:98 Prienų m. k.v.), pagrindinė naudojimo paskirtis – kita, žemės sklypo naudojimo būdas – atliekų saugojimo, rūšiuojimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos. Žemės sklypas, kuriame yra vykdoma PŪV, priklauso Prienų r. sav., tačiau patikėjimo teise veiklą vykdo UAB Alytaus apskrities atliekų tvarkymo centras. Sudaryta turto patikėjimo sutartis 2004 m. rugsėjo 2 d.

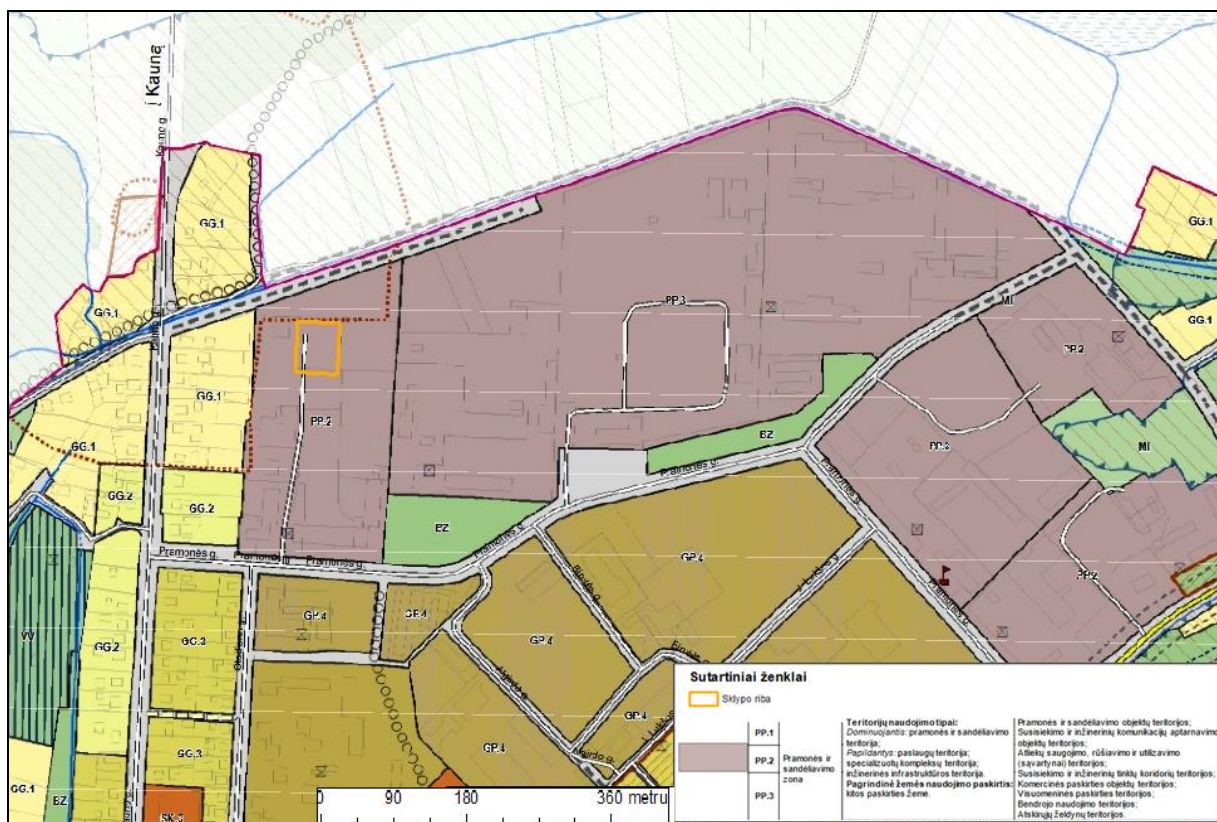
Duomenys apie įregistruotas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos sklype:

- ▶ Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijos, jų apsaugos zonos;
- ▶ Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos;
- ▶ Valstybinių parkų ar valstybinių draustinių buferinės apsaugos zonos;

Nekilnojamojo turto registro išrašas pateiktas 2 priede.

Remiantis Prienų miesto teritorijos bendrojo plano koregavimo sprendinių konkretizavimo pagrindiniu brėžiniu (dokumentas patvirtintas 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T3-293, patvirtinta Prienų r. sav. tarybos) PŪV vieta patenka į pramonės ir sandėliavimo zoną, kurioje dominuojantis teritorijos naudojimo tipas – pramonės ir sandėliavimo. Papildančios galimos veiklos: paslaugų teritorija, specializuotų kompleksų teritorijos bei inžinerinės infrastruktūros teritorijos.

Ūkinės veiklos vieta neprieštarauja bendrojo plano sprendiniams.

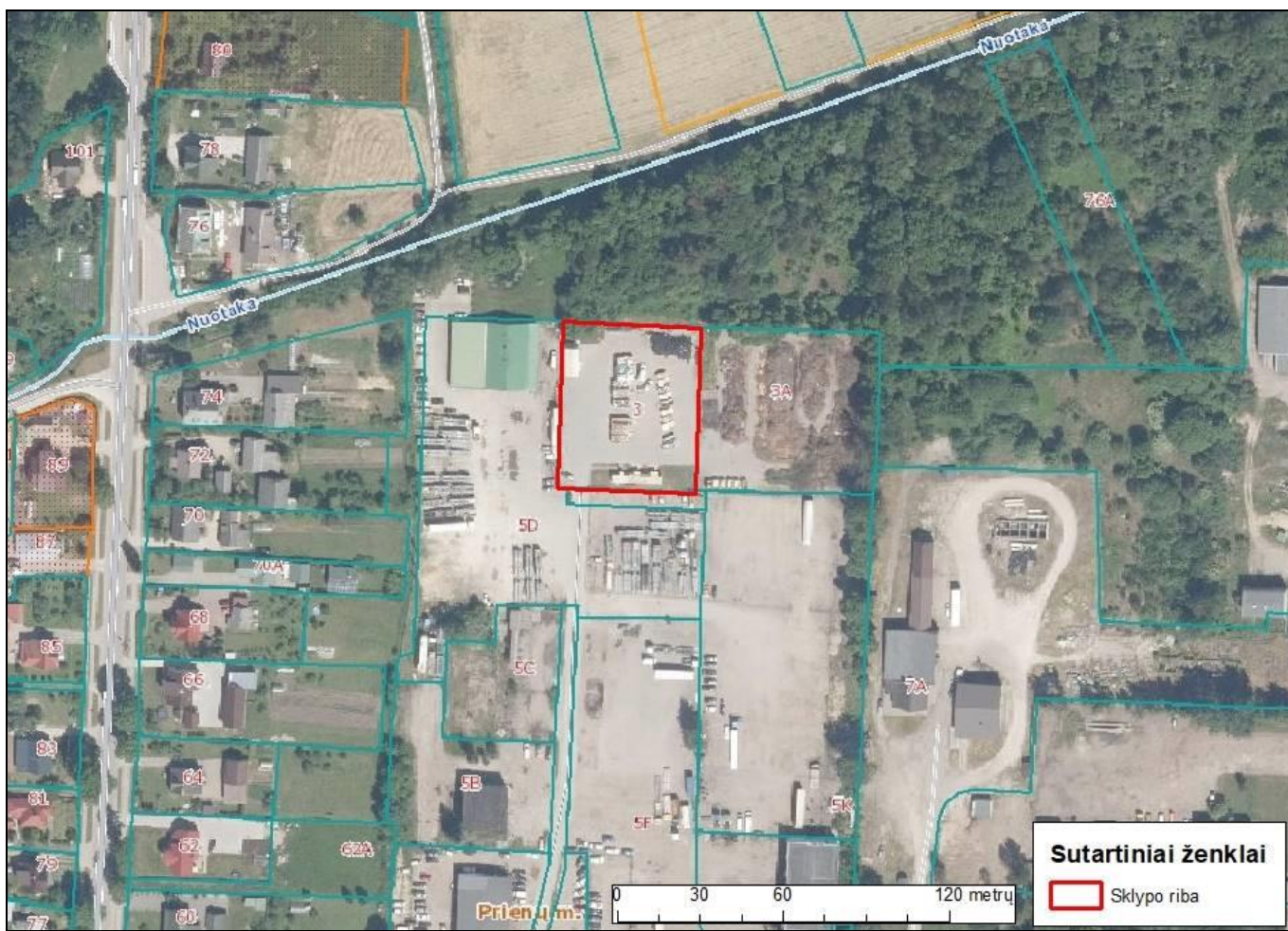

3 pav. Ištrauka iš Prienų miesto teritorijos bendrojo plano koreagavimo sprendinių konkretizavimo pagrindiniu brėžiniu

Teminis žemėlapis su gretimybėje esančiais sklypais pateiktas 4 paveiksle. PŪV aikštelės sklypas ribojasi su valstybiniais bei privačiais (pramoninės paskirties) sklypais. Kadangi aikštelė savo veiklą vykdo atokiau nuo gyvenamųjų rajonų tai palink vyrauja gamybą/apdirbimą, paslaugas vykdančios įvairios įmonės bei medžiais bei krūmynais apaugusios teritorijos.

Artimiausias gyvenamasis pastatas, adresu Kauno g. 74, Prienai, nuo PŪV sklypo ribos nutolęs ~120 m vakarų kryptimi (iki saugotinos aplinkos/sklypo atstumas ~80 m). Atstumas iki artimiausių gyvenamųjų pastatų detalizuotas 13 pav.

Privažiavimas iki PŪV teritorijos – nuo Pramonių gatvės:

4 pav. Planuojamos ūkinės veiklos vieta su gretimybėje esančiomis teritorijomis

Jautrios teritorijos PŪV atžvilgiu

- ▶ PŪV objekto teritorija nepatenka į Natūra 2000 ir kitas saugomų teritorijų ribas. Artimiausios saugomos teritorijos – buveinių apsaugai svarbi teritorija Tartoko pelkė yra už ~ 800 m šiaurės rytų kryptimi nuo PŪV vietos.
- ▶ Planuojama ūkinė veikla, į vandens pakrančių zonas ir juostas nepatenka.
- ▶ už ~ 0,45 km į pietvakarius nuo PŪV yra Prienų naudojama geriamojo gėlo vandens vandenvietė (registro Nr. 85). Išteklių aprobuoti, VAZ ribos nustatytos.

3.2 Vietovės infrastruktūra

3.2.1 Išteklių naudojimas

Geriamas vanduo objekto ūkio ir buities reikmėms yra atvežamas į DGASA ir užpildoma 3 m³ požeminė vandens talpa. Viso per metus suvartojama apie 20 m³ geriamo vandens. Gamybinėms reikmėms vandens išteklių nenaudojami.

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės būtinos nuotekos kanalizuotu vamzdynu nuvedamos į aikštelės teritorijoje esančius buitinių nuotekų valymo įrenginius, išvalius iki norminių reikalavimų, buitines nuotekas infiltruojamos į gruntą. Kiti gamtos išteklių – žemė (jos paviršius ir gelmės), dirvožemis, biologinė įvairovė ūkinės veiklos metu nenaudojami.

Administracinių-buitinių patalpų apšildymui, apšvietimui ir kitoms reikmėms per metus sunaudojama 6000 kWh elektros energijos.

3.2.2 Nuotekų tvarkymas

Gamybinės nuotekos

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro aikštelėje Pramonės g., Prienuose vykdant gamybinę veiklą - priimant, išrūšiuojant, perkraunant, laikant atliekas vanduo nenaudojamas. Gamybinės nuotekos nesusidaro.

Buitinės nuotekos

Administraciniame – buitiniame pastate per metus susidaro 20 m³ buitinių nuotekų. Buitinės nuotekos kanalizuoju vamzdynu nuvedamos į aikštelės teritorijoje esančius buitinių nuotekų valymo įrenginius, išvalius iki norminių reikalavimų, buitinės nuotekos infiltruojamos į gruntą.

Paviršinės (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekos

Vykiant ūkinę veiklą, susidaro paviršinės (lietaus ir tirpsmo vandens) nuotekos nuo atvirų aikštelių, dengtų kieta danga, žaliųjų plotų ir pastatų stogų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (1997-10-21 Nr. VIII-474) 3 straipsnio 2 punkto nuostatomis, sklype esanti atvira kieta danga dengta teritorija, kurioje vykdoma atliekų priėmimo, rūšiavimo, laikymo veikla, priskiriama galimai taršioms kaip atliekų tvarkymo objekto teritorija.

Paviršinėms nuotekoms, išleidžiamoms į paviršinius vandens telkinius nuo teritorijų, priskiriamų galimai taršioms, Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nustatyti šie taršos normatyvai:

- skendinčių medžiagų didžiausia momentinė koncentracija - 50 mg/l, vidutinė metinė koncentracija - 30 mg/l;
- naftos produktų vidutinė metinė koncentracija - 5 mg/l, didžiausia momentinė koncentracija - 7 mg/l.
- BDS₇ didžiausia momentinė koncentracija - 10 mg O₂/l, vidutinė metinė koncentracija nenustatoma.

Nuo galimai taršių paviršių surinktos paviršinės nuotekos prieš išleidžiant, išvalomos naftos gaudyklėje su smėliagaude ir išleidžiamos į gamtinę aplinką (šalia aikštelės esančia 0,01 ha kūdrą). Atskiri naftos produktai surenkami į atskirą talpą ir perduodami atliekų tvarkytojams. Kietų dangų plotas nuo kurių surenkamos nuotekos – 0,266 ha.

Švarios paviršinės nuotekos nuo aikštelėje esančių statinių (administracinio-buitinio pastato, daiktų mainų pastato) surenkamos ir nuvedamos taip pat į valymo įrenginius ir taip pat išleidžiamos į šalia aikštelės esančia 0,01 ha kūdrą.

Metinis atliekų tvarkymo aikštelėje susidarantių paviršinių nuotekų kiekis apskaičiuotas pagal Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nurodytą formulę:

$$W_f = 10 \times H_f \times ps \times F \times K, \text{ m}^3 / \text{ per metus}$$

čia:

H_f – 650 mm; (pagal Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos duomenis internetiniame tinklapyje <http://www.meteo.lt/>);

ps – paviršinio nuotėkio koeficientas (kietoms, vandeniui nelaidžioms, dangoms $ps = 0,83$, stogų dangoms $ps = 0,85$, iš dalies vandeniui laidžiams įvairiems paviršiams $ps = 0,4$, žaliesiems plotams $ps = 0,2$);

F – teritorijos plotas, ha;

K – paviršinio nuotėkio koeficientas, atsižvelgiant į tai, ar sniegas iš teritorijos pašalinamas, jei sniegas pašalinamas, $k = 0,85$, jei nešalinamas – $k = 1$.

Metinis paviršinių nuotekų kiekis nuo asfalto danga dengtos teritorijos, kurioje priimamos, tvarkomos ir laikomos atliekos ($F = 0,266$ ha):

$$W_f = 10 \times 650 \times 0,83 \times 0,266 \times 0,85 = 1219,8 \text{ m}^3 / \text{ per metus.}$$

Informacija apie aikštelėje susidarantių paviršinių nuotekų kiekius ir jų tvarkymo būdus pateikta 5 lentelėje.

5 lentelė. Susidarantių paviršinių nuotekų kiekiai ir jų tvarkymo būdai

Teritorijos tipas	Paviršinių nuotekų kiekis, m ³ / metus	Paviršinių nuotekų tvarkymo būdas
Atliekų priėmimo/ laikymo aikštelė su asfalto danga	1219,8	surenkamos kanalizuojamais tinklais, išvalomos valymo įrenginyje ir išleidžiamos į gamtinę aplinką (šalia aikštelės esančia 0,01 ha kūdrą).

Teritorijos tipas	Paviršinių nuotekų kiekis, m ³ / metus	Paviršinių nuotekų tvarkymo būdas
Iš viso:	1219,8	

3.2.3 Atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas

Ūkinės veiklos UAB ARATC Prienų atliekų surinkimo aikštelėje metu susidarys pavojingosios ir nepavojingosios atliekos, nesusiję tiesiogiai su atliekų tvarkymu. Informacija apie šias atliekas pateikta 2, 3 lentelėje.

Ekspluatuojant paviršinių nuotekų valymo įrenginius susidarę pavojingosios atliekos objekte nelaikomos, jų reguliariam išvežimui sudaryta sutartis su šiai veiklai licencijuota įmone.

Atliekų pakrovimo/ iškrovimo ar laikymo metu išsiliejusiems ar išsibarsčiusiems teršalams nukenksminti panaudoti sorbentai laikomi sandariuose metaliniuose konteineriuose pavojingųjų atliekų bei elektros ir elektroninės įrangos sandėliuose ir pagal sutartį perduodami pavojingųjų atliekų tvarkymo įmonei.

3.2.4 Susisiekimo, privažiavimo keliai, elektros linijos

Į atliekų surinkimo aikštelę atvažiuojantis autotransportas objektą pasiekia Prienų m. Pramonės gatve, įvažiavimas į aikštelę įrengtas iš privažiavimo gatvės einančiu gatvele aptarnaujančia gretimybėje esančias įmones. Elektros energija objektui tiekama 0,4 kV kabeline linija.

Geriamas vanduo objekto ūkio ir buities reikmėms atvežas į aikštelę ir užpildoma 3 m³ požeminė vandens talpa. Administraciniame – buitiniame pastate susidariusi buitinės nuotekos kanalizuoju vamzdynu nuvedamos į valymo įrenginį, išvalomos iki ribinių dydžių ir infiltruojamos į gruntą.

3.2.5 PŪV vietos įvertinimas atsižvelgiant į gretimybės objektus (iš visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 str. 4 d.1)

Artimiausias gyvenamasis pastatas, adresu Kauno g. 74, Prienai, nuo PŪV sklypo ribos nutolęs ~120 m pietvakarių kryptimi (iki saugotinos aplinkos/sklypo atstumas ~80 m). Atstumas iki artimiausių gyvenamųjų pastatų detalizuotas 13 pav.

Artimiausios gydymo įstaigos:

- ▶ šeimos klinika UAB „Vita Simplex“ (Vytenio g. 16, Prienai), nuo PŪV nutolusi ~770 m pietryčių kryptimi;
- ▶ Prienų dializės klinika UAB B. Braun Avitum (J. Brundzos g. 1, Prienai), nuo PŪV nutolęs ~1,36 km pietvakarių kryptimi;

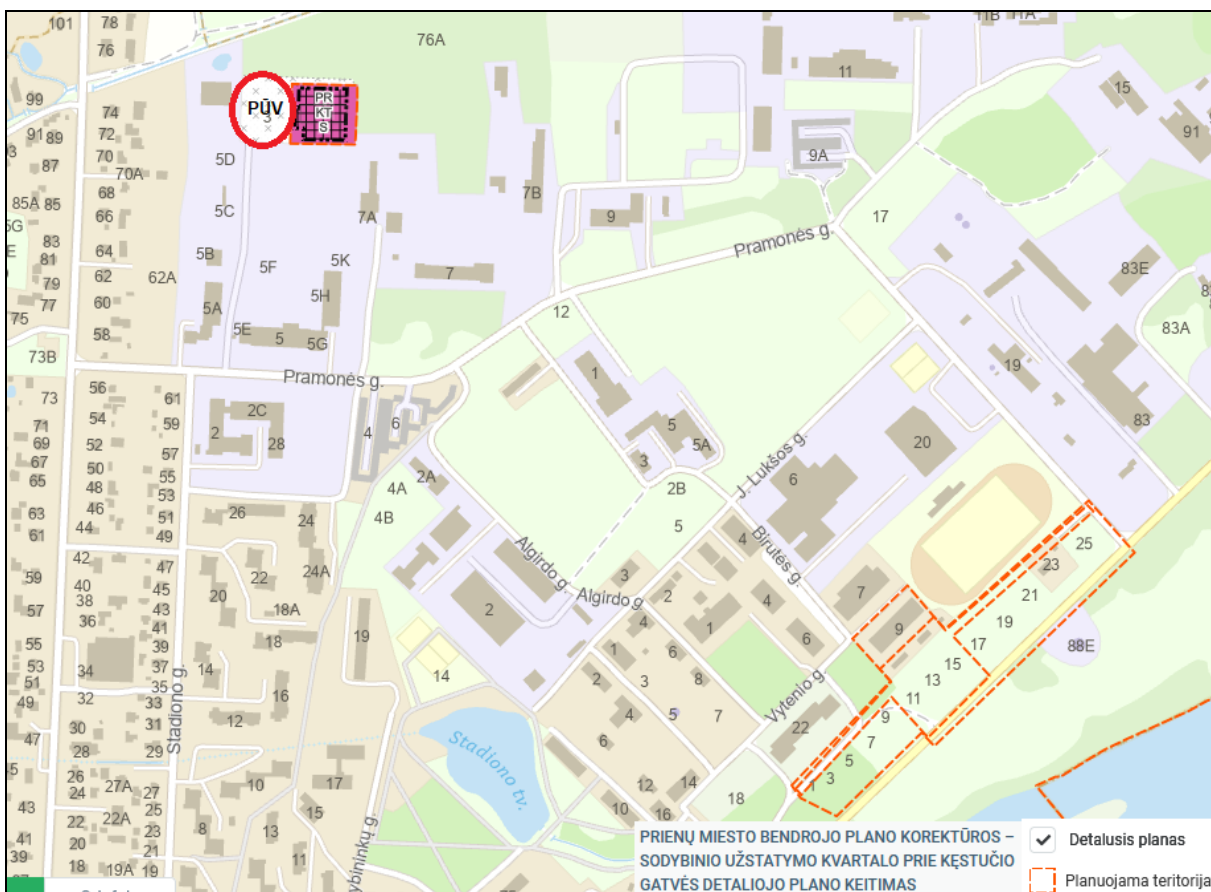
Artimiausios mokymo įstaigos:

- ▶ Prienų darželis-darželis „Gintarėlis“ (Statybininkų g. 17, Prienai), nuo PŪV nutolusi ~600 m atstumu pietų kryptimi;
- ▶ Prienų Žiburio gimnazija (J. Basanavičiaus g. 1, Prienai), nuo PŪV nutolusi ~ 1,26 km pietų kryptimi;

Artimiausios suplanuotos gyvenamosios teritorijos:

Artimoje planuojamos ūkinės veiklos gretimybėje naujai suplanuotų gyvenamųjų teritorijų neidentifikuota. Artimiausia suplanuota gyvenamoji teritorija yra už 720 m į pietryčius. Artimiausiai suplanuotai gyvenamajai teritorijai koreguojamas detalusis planas: Prienų miesto bendrojo plano korektūros – sodybinio užstatymo kvartalo prie Kęstučio gatvės detaliojo plano keitimas.

¹ Ūkinei veiklai, kuri susijusi su žmogaus gyvenamosios aplinkos tarša, nustatytoje ir įteisintoje sanitarinės apsaugos zonoje draudžiama statyti gyvenamosios paskirties pastatus (namus), sodo namus, viešbučių, administracinės, prekybos, maitinimo, kultūros, mokslo, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su apgyvendinimu, įrengti minėtų objektų patalpas kitos paskirties pastatuose, steigti rekreacines teritorijas

5 pav. Artimiausios suplanuotos gyvenamosios teritorijos

Artimiausi lankytiniai objektai:

- Prienų krašto muziejus, nuo PŪV sklypo ribos nutolusi ~2 km pietvakarių kryptimi;
- Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčia, nuo PŪV sklypo ribos nutolusi ~1,74 km pietų kryptimi;
- Mačiūnų piliakalnis, nuo PŪV sklypo ribos nutolęs ~220 m šiaurės vakarų kryptimi;

Kitų objektų, nurodytų LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje, artimiausioje gretimybėje nenustatyta.

4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VEIKSNIŲ, DARANČIŲ ĮTAKĄ VISUOMENĖS SVEIKATAI APIBŪDINIMAS IR ĮVERTINIMAS

4.1 Veiksnių nustatymas

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu yra įvertinama veikla, teritorija ir gretimybės, atliekama gyventojų populiacijos ir sveikatos būklės analizė, nusistatomi ir įvertinami pagrindiniai ūkinės veiklos potencialūs rizikos veiksniai. Atlikus rizikos veiksnių kiekybinius, kokybinius ir aprašomuosius vertinimus yra nustatoma potenciali objekto sukeliama rizika sveikatai, teikiamos rekomendacijos, siūlomos priemonės. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procesas pabaigiamas išvada dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumo ar neleistinumo ir rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos nustatymu.

PVSV ataskaitoje yra keliami du tikslai:

- Nustatyti PŪV keliamų veiksnių galimą poveikį gretimybėje gyvenantiems/atvykstantiems žmonėms;
- Nustatyti PŪV keliamos cheminės, fizinės, taršos kvapais atitiktą ribinems vertėms, reglamentuotoms teisės norminiuose aktuose ir pagal gautus rezultatus rekomenduoti sanitarinės apsaugos zonos ribas.
- Ataskaitoje analizuojami PŪV Visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai:

- ▶ Veiksniai, kurie turi reglamentuotas ribines vertes: triukšmas, oro tarša, tarša kvapais, dirvožemio ir vandens tarša.
- ▶ Veiksniai, kurių ribinės vertės nėra reglamentuotos: profesinės rizikos veiksniai, psichologiniai veiksniai, ekstremalių situacijų veiksniai.
- ▶ kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai (biologiniai, ekonominiai), kurių taršos rodiklių ribinės vertės nėra reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, nenustatyti.

4.2 Oro tarša

4.2.1 Teršalų poveikis sveikatai

Teršalai – medžiaga arba medžiagų mišinys, kuris dėl žmonių veiklos patenka į aplinkos orą ir, veikdamas atskirai ar su atmosferos komponentais, gali pakenkti žmonių sveikatai ir aplinkai arba turtui [5].

Ribinė aplinkos oro užterštumo vertė – mokslinėmis žiniomis pagrįsta aplinkos oro užterštumo lygio vertė, kuri nustatyta aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro siekiant išvengti kenksmingo poveikio žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, užkirsti jam kelią ar jį sumažinti ir kurios negalima viršyti nuo aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatytos datos.

Nustatant PŪV teršalų poveikį visuomenės sveikatai buvo atliktas planuojamos veiklos taršos modeliavimas aplinkos ore įvertinus aplinkos foninį užterštumą. Tuo atveju, jeigu sumodeliuotos teršalų koncentracijos ir ribinės vertės santykis yra mažesnis už 1, daroma išvada, kad aplinkos oro kokybė yra tinkama gyvenamajai ir visuomeninei aplinkai ir kenksmingo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai nebus.

Teršalų, kurie dėl PŪV pateks į aplinkos orą aprašymas poveikio žmonių sveikatai aspektu pateikiamas žemiau.

Kietos dalelės

Į orą išmetamos kietosios dalelės labai skiriasi savo fizine ir chemine sudėtimi, skirtingi yra dalelių dydžiai ir jų išmetimo šaltiniai. KD_{10} dalelės (kurių aerodinaminis skersmuo ore yra mažesnis nei $10\mu m$) kelia didžiausią susirūpinimą, kadangi jos yra pakankamai mažos, kad galėtų prasiskverbti giliai į plaučius ir tokiu būdu sukelti didelę grėsmę žmogaus sveikatai. Šiuo metu $KD_{2.5}$ dalelės laikomos sukeliančiomis dar didesnę grėsmę sveikatai. Didesnės dalelės nėra tiesiogiai įkvėpiamos ir iš oro pakankamai efektyviai gali būti pašalinamos sedimentacijos būdu. Pagrindinis patekimo į organizmą kelias yra kvėpavimo takai. Dalis įkvėptų dalelių nusėda kvėpavimo takuose, o likusi dalis pašalinama su iškvėpiamu oru. Nusėdimo vieta priklauso nuo dalelių savybių (dydžio, formos, elektrinio krūvio, tankio, hidroskopiškumo) ir individo kvėpavimo trakto anatomijos bei kvėpavimo intensyvumo. Didesnės dalelės ($>10\mu m$) nusėda kvėpavimo trakto dalyje, esančioje virš gerklų, $5-10\mu m$ diametro dalelės – stambesniuose kvėpavimo takuose (bronchuose), $2,5-5\mu m$ dalelės – smulkesniuose takuose (bronchiolėse). Po nusėdimo plaučiuose, didžioji dalis dalelių įvairiais mechanizmais yra pašalinamos iš organizmo. Smulkiosios dalelės gali būti pernešamos giliai į plaučius, kur jos gali sukelti uždegimą ir pabloginti žmonių, sergančių širdies ar plaučių ligomis, būklę.

Azoto oksidų poveikis žmonių sveikatai

Azoto oksidai susidaro degimo proceso metu, aukštoje temperatūroje oksiduojantis atmosferos azotui. Pagrindinis produktas yra azoto monoksidas (NO), mažesnė dalis azoto dioksido (NO_2) ir kitų azoto oksidų (NO_x). Į atmosferą patekęs NO netrukus oksiduojasi ir susidaro NO_2 . Saulės šviesoje, vykstant reakcijai tarp NO_2 ir lakiųjų organinių junginių susidaro antriniai teršalai (ozonas, formaldehidai ir kt.). Pagrindinis azoto oksidų – šaltinis yra kelių transportas, iš kur išmetama apie pusę azoto oksidų kiekio Europoje. Todėl didžiausios NO ir NO_2 koncentracijos susidaro miestuose, kur eismo intensyvumas didžiausias. Aplinkoje NO_2 egzistuoja dujinėje formoje, todėl vienintelis patekimo į žmogaus organizmą kelias yra kvėpavimo takai. NO_2 gali dirginti plaučius ir sumažinti atsparumą kvėpavimo takų infekcijoms (gripui ir pan.).

Anglies monoksido poveikis žmonių sveikatai

Anglies monoksidas (CO) yra toksinės dujos, išmetamos į atmosferą degimo procesų metu arba oksiduojantis angliavandeniliams bei kitiems organiniams junginiams. Europos miestuose beveik visas CO kiekis (90%) išmetamas iš kelių transporto priemonių, o kita dalis iš gyvenamųjų namų ir komercinių pastatų katilinių. Šis junginys atmosferoje

išsilaiko iki 2 mėn., po to oksiduojasi į anglies dioksidą (CO₂). Organizme CO stabdo deguonies pernešimą kraujyje. Tai sumažina į širdį patenkantį deguonies kiekį, o tai ypač svarbu žmonių, kenčiančių nuo širdies ligų, sveikatai.

Lakieji organiniai junginiai LOJ

Pagrindinis patekimo į aplinkos orą šaltinis yra iškastinio kuro ir jo produktų deginimas. Iš dyzelinu ir benzinu varomų autotransporto priemonių nepilnai sudegus degalams į orą patenka organiniai junginiai. Plaučių alveolės yra išraizgytos tankaus kraujagyslių tinklo todėl į kvėpavimo sistemą patekę organiniai junginiai iškart keliauja į kraują. Didelis angliavandenilių kiekis neigiamai veikia kraujotaką, nervų sistemą, kraujotaką, o patekęs į akis gali sukelti jų dirginimą ir ašarojimą. Policikliniai aromatiniai angliavandeniliai gali būti vėžinių susirgimų priežastimi.

4.2.2 Oro taršos šaltiniai planuojamoje teritorijoje

Pagrindiniai oro taršos šaltiniai nagrinėjamoje teritorijoje yra ir bus vidaus degimo varikliais varomos transporto priemonės – lengvieji ir sunkieji automobiliai. Patalpų šildymui ir karšto vandens ruošimui naudojama elektra.

Bendras ŪV generuojamas automobilių transporto srautas – 33 automobiliai (32 – lengvieji ir 1 – sunkieji) per parą (periode nuo 9 iki 18 val.). Oro taršos atžvilgiu, automobilių srautas ir jų nuvažiuotas kelias (~150 m pirmyn ir atgal) yra per mažas, kad turėtų reikšmingos įtakos aplinkos orui. Palyginimui, Alytaus mieste esančioje 128 kelio atkarpoje ties įvažiavimu į pietinį pramonės rajoną (39,152 – 44,187 km) eismo intensyvumas (eismoinfo.lt) siekia 9,206 tūkst. automobilių per parą (8884 lengvųjų ir 322 sunkiųjų transporto priemonių), o vadovaujantis oro taršos sklaidos žemėlapiams, kurie pateikti aaa.lrv.lt tinklalapyje, metinės teršalų koncentracijos, neviršija savo nustatytų ribinių verčių.

Atliekų krovos metu tarša nesusidarys (pvz. dulkėtumas), nes didžioji atvežamų ir išvežamų atliekų dalis yra ir bus stambių gabaritų. Smulkios/birios frakcijos atliekos būna atvežamos supakuotos maišuose ir išvežamos dengtuose konteneriuose, o visa atliekų krova teritorijoje bus vykdoma rankiniu būdu, kuri negali reikšmingai įtakoti taršos dulkėmis.

6 Lentelė. Vidutinė metinė teršalų koncentracija Alytaus regione 2023 m. (šaltinis: aaa.lrv.lt)

Koncentracija, µg/m ³			
CO	NO ₂	KD ₁₀	KD _{2,5}
172	3,7	6,1	3,1

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktus, daroma išvada, kad oro tarša dėl ŪV yra nereikšminga ir nedaranti įtakos aplinkos oro kokybei bei žmonių sveikatai. Oro tarša nuo transporto nėra skaičiuojama ir modeliuojama.

Išvados

- Ūkinė veikla nesąlygoja reikšmingo teršalų susidarymo ir išmetimo į aplinkos orą. Pagrindinis oro taršos šaltinis yra transporto priemonės. ŪV reikšmingos neigiamos įtakos oro taršos atžvilgiu neturi.

4.3 Vandens, dirvožemio tarša

Vykdam atliekų surinkimo ir tvarkymo veiklą UAB ARATC aikštelėje Pramonės g. 3, Prienuose taikomos šios organizacinės ir ilgalaikės poveikio vandens ir dirvožemio kokybei rizikos prevencijos priemonės:

- visa ūkinei veiklai naudojama aikštelės teritorija padengta kieta, nelaidžia vandeniui danga, apsaugančia nuo teršalų nutekėjimo į gruntą ir gretimas teritorijas;
- vandenų ir dirvožemio taršos prevencijai, objekte įrengta kanaluota paviršinių nuotekų nuo kieta danga dengtos aikštelės surinkimo sistema, surinktos nuotekos valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginyje su integruota smėliagaude; buitinės nuotekos nuotakynu nuvedamos į valymo įrenginius, išvalomos iki normatyvinių reikalavimų ir infiltruojamos į gruntą.
- atliekų pakrovimo/ iškrovimo ar laikymo metu išsiliejusiems ar išsibarsčiusiems teršalams surinkti ir nukenksminti objekte naudojami sorbentai;

- ▶ pavojingosios atliekos priimanos ir tvarkomos taip, kad nepatektų ant teritorijos paviršiaus: priimanos supakuotos į sandarias pakuotes, pakuotės objekte neardomos, atliekos neperpilamos ir nemaišomos tarpusavyje; pavojingosios atliekos laikomos rakinamame pavojingųjų atliekų sandėlyje, sandariuose konteineriuose, pažymėtuose specialia žyma;
- ▶ visa objekto teritorija nuolat prižiūrima, tvarkoma ir šluojama, surenkamos šiukšlės, žiemos metu pagal poreikį valomas sniegas.

Išvada

- ▶ Aikštelėje vykdomos ūkinės veiklos poveikis vandens ir dirvožemio užterštumui nėra reikšmingas.

4.4 Kvapai

Kvapas – lakios cheminės medžiagos, kurias galime pajusti uoslės organais. Kvapai gali būti malonūs ir nemalonūs. Žmogų nuolat supa įvairiausi kvapai. Jie turi įtakos nuotakai, darbingumui, organizmo gyvybinei veiklai. Be to, kvapai padeda pažinti aplinką. Manoma, kad jautrumas kvapams yra individuali kiekvieno žmogaus organizmo savybė, kuri nuolatosis kinta. Kvapų emisija paprastai vertinama kaip nepageidaujama arba nemaloni iki tokio laipsnio, kai ji pradeda negatyviai veikti aplinką. Ne visada kvapai tiesiogiai kenksmingi žmonių sveikatai, nes žmonės dažnai kvapus užuodžia ir tada, kai cheminių junginių koncentracija ore dar labai maža. Paprastai tik reikšmingos cheminių junginių koncentracijos, žymiai aukštesnės nei jautrumas kvapams, yra pavojingos žmonių sveikatai.

Lietuvoje kvapas reglamentuojamas Lietuvos higienos normoje HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymas Nr. V – 885). Didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore yra 8 europiniai kvapo vienetai (8 OUE/m³). Patalpų ore kvapas reglamentuojamas pagal cheminių medžiagų kvapo slenkstį, nurodomą higienos normoje HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“. Cheminės medžiagos kvapo slenkščio vertė – pati mažiausia cheminės medžiagos koncentracija, kuriai esant 50 % kvapo vertintojų (ekspertų), vadovaudamiesi dinaminės olfaktometrijos metodu, nustatyta LST EN 13725:2004/AC:2006 „Oro kokybė. Kvapo stiprumo nustatymas dinamine olfaktometrija“, pajunta kvapą. Cheminių medžiagų kvapo slenkščio vertė prilyginama vienam Europos kvapo vienetai (1 OUE/m³).

Ūkinėje veikloje, nėra stacionarių taršos kvapais šaltinių.

Išvada

- ▶ Objekte nevykdoma jokia ūkinė veikla ir technologiniai procesai, kurių metu į aplinkos orą būtų išmetamos cheminės medžiagos, kurios turi kvapo slenkstį, nustatytą pagal 2007 m. gegužės 10 d. higienos normą HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“. Ūkinės veiklos sąlygojamų kvapų poveikis gyventojams yra nereikšmingas.

4.5 Triukšmas

4.5.1 Garso suvokimas

Žmonės su normalia klausa gali suvokti garsus tam tikrame dažnių diapazone, priklausomai nuo garso intensyvumo. Žmogaus ausis paprastai gali girdėti dažnius nuo 20 iki 20 000 Hz ir mūsų ausys yra ypač priderintos prie dažnių tarp 1000 ir 6000 Hz. Garsas, kurio dažnis žemiau 250 Hz paprastai apibūdinamas kaip žemo dažnio garsas; o žemiau 20 Hz, vadinamas infragarsu ir nėra girdimas žmonėms. Garsas, kurio dažnis virš 1000 Hz yra laikomas aukšto dažnio garsu, o garsas kurio dažnis virš 20 000 Hz (žinoma kaip ultragarsu) nėra girdimas žmogaus ausies. Garsai, kurių dažnis mažesnis turi būti garsesni siekiant, kad žmogus juos išgirstų. Pavyzdžiui, vidutinis klausos slenkstis 7 – 8 Hz, yra 100 dB, 20 Hz yra 80 dB, o esant 200 Hz yra 14 dB.

4.5.2 Garso sklidimas

Garsas mažėja (arba sušvelnėja), kai garso bangos aplinkoje tolsta nuo šaltinio. Pagrindiniai veiksniai, kurie turi įtakos garso sklidimui aplinkoje – aplinkos reljefas, kliūtys, atmosferinis slopinimas (absorbicija). Atmosferinis slopinimas yra įtakojamas tokių faktorių, kaip oro temperatūra, drėgmė, slėgis, vėjo greitis ir kryptis. Žemesnio dažnio garsai yra mažiau slopinami atmosferos veiksnių nei aukštesnio dažnio garsai. Kieta žemės danga (pvz: asfaltas arba vanduo) yra linkus atspindėti daugiau garso, o porėtas žemės paviršius atvirkščiai – šiek tiek sugerti garsą.

Fizinės ar aplinkos veiksniai įtakoja, kaip garso lygiai tam tikrose vietose yra suvokiami. Tai apima tokius veiksnius, kaip – pozicija ir atstumas nuo garso šaltinio. Garso lygis paprastai mažėja atstumui didėjant. Garsas pavėjui nuo šaltinio yra didesnis nei prieš vėją. Fono triukšmo lygis skiriasi priklausomai nuo vietos, paros laiko ir sezono, ir paprastai yra mažesnės nakties metu ir kaimo vietovėse.

4.5.3 Triukšmas ir sveikata

Mokslininkai nustatė tris triukšmo poveikio žmonių sveikatai kategorijas:

- ▶ subjektyvus poveikis, pavyzdžiui, susierzinimas;
- ▶ sutrikimai – miego, bendravimo, koncentracijos ir kt.;
- ▶ fiziologiniai poveikiai – nerimas, klausos praradimas ir spengimas ausyse.

Šie reiškiniai dažnai yra tarpusavyje susiję, pavyzdžiui, sutrikus bendravimui ar miegui, individui gali kilti susierzinimas, arba atvirkščiai. Susierzinimas nuo triukšmo apima platų žmogaus reakcijų spektrą. Žmonės gali tapti irzlūs, nes iš tikrųjų triukšmas trukdo veiklai arba miegui, arba jis yra tiesiog suvokiamas. Nors susierzinimas daugiau gali būti apibūdinamas kaip silpnas dirginimas, tačiau jis gali reikšti reikšmingą gyvenimo kokybės blogėjimą. Pagal PSO apibrėžimą tai yra sveikatos – bendros fizinės ir psichinės gerovės blogėjimas.

Remiantis moksliniais tyrimais, ilgalaikiai vidutiniai dienos triukšmo lygiai, susiję su padidėjusiu susierzinimu yra nuo 50 iki 55 dBA aplinkoje ir 35 dBA patalpose (matuojant Leq). Mažiausi vidutiniai nakties aplinkos triukšmo lygiai, susiję su miego pokyčiais ar miego sutrikimais yra tarp 30-40 dBA (išmatuotas kaip Lnakties, aplinkos). Aplinkos triukšmas retai pasiekia lygį, kad sukeltų klausos praradimą ar sumažėjusį klausos jautrumą, šie reiškiniai pasitaiko kai ilgalaikio triukšmo lygiai viršija 85 dBA, ar trumpalaikis triukšmas yra ≥ 120 dBA.

Vis daugėja įrodymų susijusių su aplinkos triukšmo nedidele rizika hipertenzijos, širdies ir kraujagyslių ligoms. Šie įrodymai yra iš Europos bendrijos triukšmo tyrimų, kurie buvo orientuoti į orlaivių ir eismo triukšmą. Mokslininkai nenustatė šio poveikio slenksčio arba dozės. Laboratoriniai tyrimai užfiksavo trumpalaikius kraujospūdžio ir streso hormonų pokyčius dėl triukšmo poveikio; Tačiau šie tyrimai neįrodė, jog šie fiziologiniai pokyčiai išlieka kai triukšmas nuslopsta.

4.5.4 PŪV triukšmo šaltiniai

Analizuojamoje teritorijoje, šiuo metu jau vykdoma nepavojingų ir pavojingų atliekų surinkimo bei rūšiavimo veikla. Sklypas įrengtas su visa veiklai reikalinga infrastruktūra. Toliau eksploatuojant objektą jokių naujų triukšmo šaltinių neatsiras: veikla vyks analogiškai kaip ir šiuo metu, todėl triukšmo vertinime yra analizuojama esama akustinė situacija.

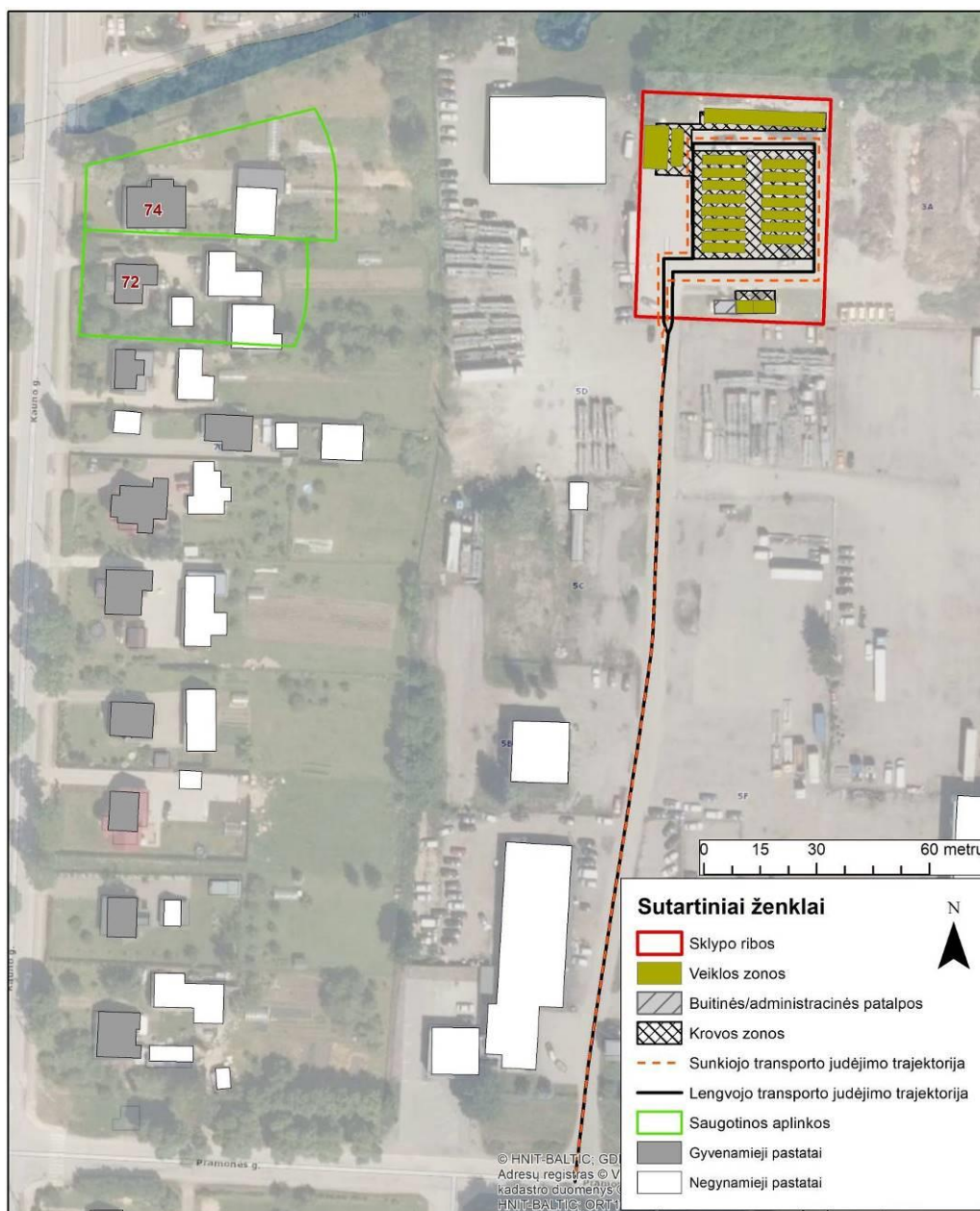
Veiklos triukšmo šaltiniai yra/bus lengvojo bei sunkiojo transporto priemonės, jų srautas į teritoriją, atliekų krovos darbai. Triukšmo vertinimo metu buvo priimta, jog ūkinė veikla darbo dienos metu (09:00-18:00) sugeneruoja iki 32 vnt. lengvojo ir 1 vnt. sunkiojo transporto priemonių srautą. Veiklos teritorijoje krovos darbai (krovos darbų zonose) vykdomi tik rankiniu būdu. Vadovaujantis „Noise Navigator™ Sound Level Database“ dokumentu buvo priimta, jog blogiausiu scenarijumi krovos darbų skleidžiamas triukšmo lygis ties krovos darbų zonomis sieks 85 dB(A).

Ūkinė veikla yra ir bus vykdoma: II–VI nuo 9:00 val. iki 18:00 val.

7 lentelė. Esami triukšmo šaltiniai

Triukšmo šaltinio pavadinimas	Šaltinių skaičius, srautas per parą	Skleidžiamo triukšmo dydis	Triukšmo šaltinio vieta	Vertinime priimtas darbo laikas

Triukšmo šaltinio pavadinimas	Šaltinių skaičius, srautas per parą	Skleidžiamo triukšmo dydis	Triukšmo šaltinio vieta	Vertinime priimtas darbo laikas
Lengvasis transportas	Iki 32 aut. ²	-	Išorės aplinkoje	9.00-18.00 val.
Sunkusis transportas	1 aut. ³	-	Išorės aplinkoje	9.00-18.00 val.
Rankiniai krovos darbai	-	85 dB(A) ⁴	Išorės aplinkoje (krovos darbų zonoje)	9.00-18.00 val. ⁵

6 pav. Situacijos schema

4.5.5 Triukšmo prevencija

Veikla taiko šias akustinės taršos poveikį aplinkai mažinančias priemones:

Veikla yra ir bus vykdoma tik dienos metu, antradieniais-šeštadieniais nuo 9:00 iki 18:00 val.

² Priimta vadovaujantis užsakovo pateiktomis duomenimis.

³ Priimta vadovaujantis užsakovo pateiktomis duomenimis.

⁴ Triukšmo lygis priimtas vadovaujantis „Noise Navigator™ Sound Level Database“ dokumentu (57 psl. „Manual material handling“). Vertinimo metu priimtas kaip plotinis triukšmo šaltinis.

⁵ Vertinime priimta, kad rankiniai krovos darbai vyksta visą darbo dieną.

4.5.6 Foniniai triukšmo šaltiniai

Informacijos apie kitus foninius (ne transporto infrastruktūrų) triukšmo šaltinius ir transporto infrastruktūrų triukšmo šaltinius bei jų keliamą triukšmą viešai prieinamose duomenų bazėse rasta nebuvo, todėl foninė akustinė situacija nėra analizuojama.

4.5.7 Gyvenamoji aplinka

Artimiausios saugotinos (gyvenamosios) aplinkos nuo analizuojamos teritorijos sklypo ribų yra nutolusios: ~80 m atstumu (adresu, Kauno g. 74) ir ~88 m (adresu, Kauno g. 72) atstumu į vakarus, žr. 6 pav.

4.5.8 Vertinimo metodas

Esamos ūkinės veiklos triukšmas vertinamas pagal Ldienes triukšmo rodiklius kadangi kitu paros metu PŪV nebus vykdoma.

Vertinimo metu buvo įvertinti visi foniniai triukšmo šaltiniai nagrinėjamos veiklos gretimybėje apie kurių keliamą triukšmą pavyko gauti informaciją.

8 lentelė. Susiję teisiniai dokumentai

Dokumentas	Sąlygos, rekomendacijos
Lietuvos Respublikos Triukšmo valdymo įstatymas, 2004 m. spalio 26 d. Nr.IX–2499, (žin., 2004, Nr. 164–5971).	Triukšmo ribinis dydis – Ldienes, Lvakaro arba Lnakties rodiklio vidutinis dydis, kurį viršijus triukšmo šaltinio valdytojas privalo imtis priemonių skleidžiamam triukšmui šalinti ir (ar) mažinti.
2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Komisijos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo.	II priedas. Triukšmo rodiklių įvertinimo metodika. Kelių transporto triukšmas: Prancūzijos nacionalinė skaičiavimo metodika „NMPB–Routes–96 (SETRA–CERTU–LCPC–CSTB), nurodyta „Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6“ ir Prancūzijos standartas „XPS 31–133“. Pramoninis triukšmas: ISO 9613-2: „Akustika. Atvirame ore sklindančio garso slopinimas. 2 dalis. Bendroji skaičiavimo metodika“. Aukščiau paminėtas metodikas taip pat rekomenduoja Lietuvos higienos normos HN 33:2011 dokumentas.
Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos ministro 2011 birželio 13 d. įsakymu Nr. V–604.	Ši higienos norma nustato triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo ribinius dydžius gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje ir taikoma vertinant triukšmo poveikį visuomenės sveikatai.

9 lentelė. Reglamentuojamas triukšmo lygis aplinkoje (HN 33:2011)

Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (LAeqT), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (LAFmax), dBA
Gyvenamųjų pastatų (namų) gyvenamosios patalpos, visuomeninės paskirties pastatų miegamieji kambariai, stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos	7–19	45	55
	19–22	40	50
	22–7	35	45
Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeliama triukšmo	7–19	55	60
	19–22	50	55
	22–7	45	50
Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje veikiamoje transporto sukeliama triukšmo	7–19	65	70
	19–22	60	65
	22–7	55	60

Triukšmo skaičiavimai atlikti kompiuterine programa CADNA A 4.0. taikant 8 lentelėje nurodytus metodus. Skaičiavimuose įvertintas pastatų aukštingumas, reljefas, meteorologinės sąlygos ir vietovės triukšmo absorbcinės savybės. Sumodeliuoti triukšmo rodikliai: Ldienes (12 val.) metu kadangi kitu paros metu PŪV nebus vykdoma.

Vertinti scenarijai:

- esama kitų triukšmo (išskyrus transporto infrastruktūrą) keliami akustinė situacija;
- esama suminė transporto infrastruktūrą keliami akustinė situacija.

Planuojama, jog toliau vykdant ūkinę veiklą jokių naujų triukšmo šaltinių neatsiras, todėl vertinama tik esama akustinė situacija.

4.5.9 Akustinės situacijos įvertinimas

Transporto infrastruktūrą keliamas triukšmas, suminė akustinė situacija

Atliktas išsamus triukšmo modeliavimas parodė, kad ūkinės veiklos pritraukiamas transporto infrastruktūrą keliamas triukšmo lygis ties artimiausiomis gyvenamosiomis aplinkomis atitika HN 33:2011 nustatytas ribines vertes „Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje veikiamoje transporto sukeliama triukšmo“. Nustatyta, kad triukšmo lygiai abiem atvejais dienos metu bus mažesni kaip 35 dB(A) kuomet ribinė vertė pagal HN 33:2011 yra 65 dB(A). Vakaro ir nakties metu PŪV autotransporto negeneruos, todėl vertinta tik Ldienos akustinė situacija.

Detalus (Ldienos) esamos akustinės situacijos triukšmo sklaidos žemėlapis pateiktas 7 paveiksle.

10 lentelė. Esami triukšmo lygiai ties artimiausiomis saugotomis aplinkomis nuo transporto infrastruktūrą keliamo triukšmo

Adresas	Skaičiavimo vieta	Skaičiavimo aukštis	Ldiena
Kauno g. 74	Saugotinos aplinkos riba	1,5 m	<35
Kauno g. 72	Saugotinos aplinkos riba	1,5 m	<35
Ribinė vertė pagal HN 33:2011			65

7 pav. Esamos akustinės situacijos triukšmo sklaida, transporto infrastruktūrą keliamas triukšmas, Ldiena

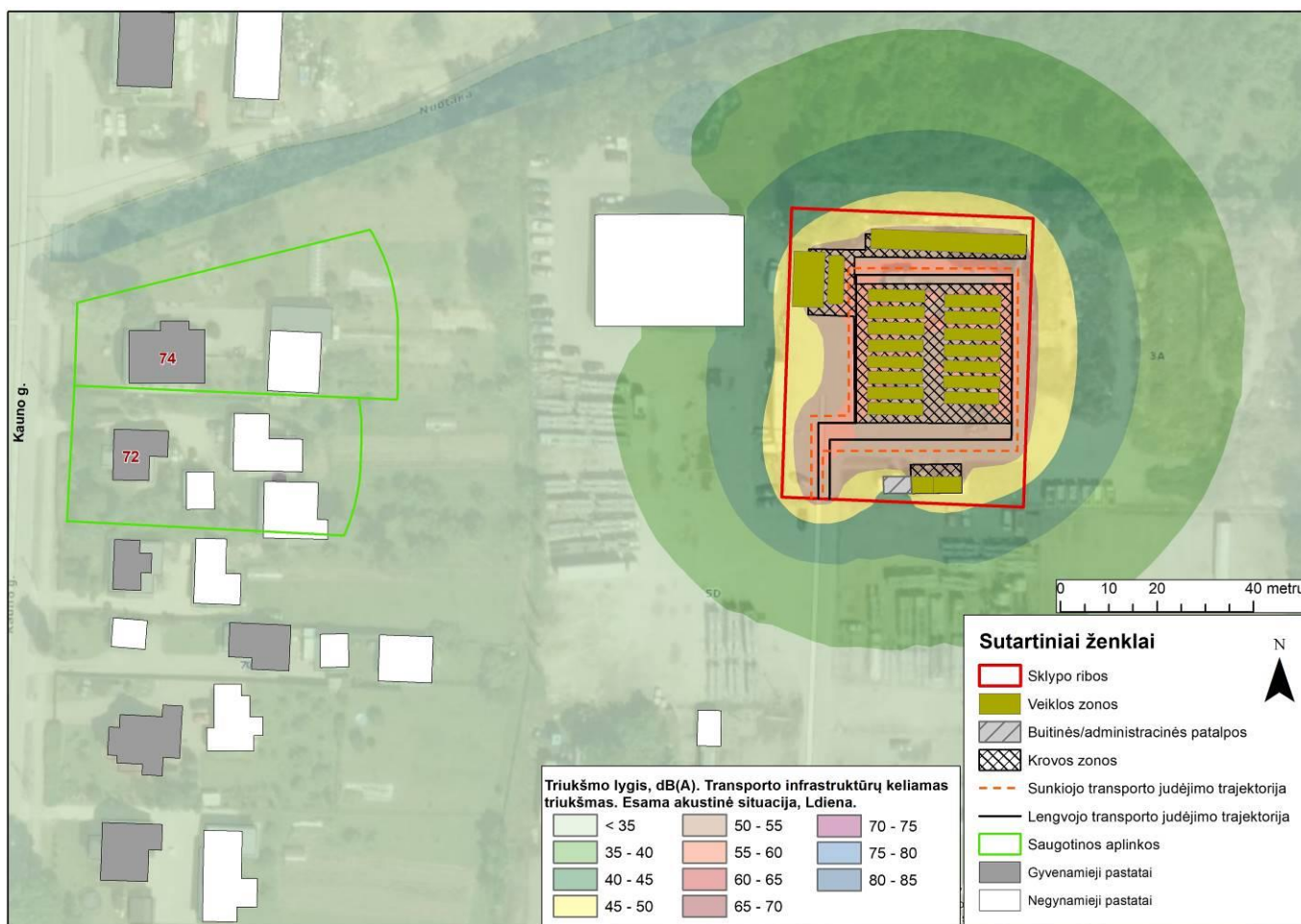
Kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamas triukšmas.

Atliktas išsamus triukšmo modeliavimas parodė, kad esama ūkinė veikla triukšmo atžvilgiu reikšmingos neigiamos įtakos neturi. Triukšmo lygis ties artimiausių gyvenamųjų pastatų aplinkomis atitinka HN 33:2011 nustatytas ribines vertes „Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeliama triukšmo“ ir nesiekia 35 dB(A) dienos metu (žr. 11 lentelė).

Detalus (Ldienes) esamos akustinės situacijos triukšmo sklaidos žemėlapis pateiktas ataskaitos 8 paveiksle.

11 lentelė. Esami triukšmo lygiai prie artimiausios gyv. aplinkos

Adresas	Skaičiavimo vieta	Skaičiavimo aukštis	Ldiena
Kauno g. 74	Saugotinos aplinkos riba	1,5 m	<35
Kauno g. 72	Saugotinos aplinkos riba	1,5 m	<35
Ribinė vertė pagal HN 33:2011			55

8 pav. Esamos akustinės situacijos triukšmo sklaida, kitų triukšmo šaltinių keliamas triukšmas, Ldiena

Sanitarinės apsaugos zonos ribos

Triukšmo vertinimo metu nustatyta, kad triukšmo lygių ribinės vertės pagal HN 33:2011 nėra viršijamos už nagrinėjamo sklypo ribų, todėl SAZ ribas rekomenduojama sutapatinti su ūkinės veiklos sklypo ribomis.

12 lentelė. Triukšmo lygiai ties rekomenduojamomis SAZ ribomis (žr. 14 pav.)

Vieta	Skaičiavimo vieta	Skaičiavimo aukštis	Ldiena
Šiaurinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	48
Rytinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	51
Pietinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	49
Vakarinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	48
Ribinės vertės pagal HN 33:2011 dB(A)			55

Išvados

Atlikti triukšmo lygio skaičiavimai parodė, jog ūkinė veikla triukšmo atžvilgiu jokios reikšmingos neigiamos įtakos artimiausiose saugotinosiose teritorijose neturi:

- ▶ Vertinant esamą ūkinės veiklos sugeneruojamo transporto akustinę situaciją nustatyta, kad ties artimiausiomis saugotinomis aplinkomis triukšmo lygiai atitinka ir atitiks HN 33:2011 nustatytas ribines vertes. Toliau vykdant veiklą papildomas eismo pritraukimas lyginant su esama akustine situacija neprognozuojamas, todėl visais atvejais triukšmo lygis nesieks 35 dB(A), kai tuo tarpu Ldienos ribinė vertė pagal HN 33:2011 yra 65 dB(A).
- ▶ Vertinant esamą kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamą akustinę situaciją nustatyta, jog triukšmo lygiai atitinka HN 33:2011 nustatytas ribines vertes skirtas kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamam triukšmui įvertinti. Toliau vykdant ūkinę veiklą naujų triukšmo šaltinių atsiradimas nėra prognozuojamas, todėl visais atvejais triukšmo lygis ties artimiausių saugotinių (gyvenamųjų) aplinkų ribomis neviršys 35 dB(A), kai tuo tarpu Ldienos ribinė vertė pagal HN 33:2011 siekia 55 dB(A).
- ▶ Vertinimo metu nustatyta, kad triukšmo lygių ribinės vertės pagal HN 33:2011 nėra viršijamos už nagrinėjamo sklypo ribų, todėl rekomenduojama SAZ ribas sutapatinti su sklypo ribomis.

4.6 Vibracija

Vibracija – kieto kūno pasikartojantys judesiai apie pusiausvyros padėtį. Vibracija perduodama per stovinčio, sėdinčio ar gulinčio žmogaus atramos paviršius į jo kūną. Žmogaus sveikatai pavojingos vibracijos dydžiai reglamentuojami higienos normomis HN 50:2003 [4]. Ši higienos norma nustato visą žmogaus kūną veikiančios vibracijos didžiausius leidžiamus dydžius gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose, kuriose žmonės veikia arba gali veikti visą žmogaus kūną veikianti vibracija, ir taikoma šios vibracijos poveikiui visuomenės sveikatai vertinti.

Bendraja prasme visam kūnui perduodama vibracija sveikatai turi tokį poveikį:

- ▶ sukelia diskomforto ir nuovargio jausmą;
- ▶ kelia nerimą dėl statinio konstrukcijų pažeidimo;
- ▶ gali pabloginti matymą.

Šiuos poveikius dažniausiai sukelia tik gana stiprią vibraciją skleidžiantys įrenginiai jų operatoriams: transporto priemonės (oro, geležinkelio transporto), sunki mobili technika. Aikštelės eksploatacijos metu technologiniai procesai, galintys sukelti žmogaus sveikatai ir statiniams pavojingą vibraciją, nėra vykdomi, neigiamo vibracijos poveikio nėra.

4.7 Poveikis dėl nelaimingų atsitikimų, ekstremalių situacijų

Aikštelėje avarijų tikimybė yra maža. Nejprastos (neatitiktinės) įrenginio veiklos (eksploatavimo) sąlygos – galimas gaisras aikštelėje, galimas pavojingų medžiagų išsiliejimas netyčia sudužus ar pažeidus laikomų atliekų pakuotę, ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai.

Atliekų surinkimo ir tvarkymo technologiniai procesai aikštelėje vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatyme, Atliekų tvarkymo taisyklėse ir kituose su veikla susijusiuose teisės aktuose nustatyta tvarka. Saugaus darbo užtikrinimui laikomasi įrengimų eksploatavimo instrukcijų, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimų, numatyto technologinio režimo. Aikštelėje atliekų tvarkymo technologinį procesą kontroliuoja turintys pavojingų atliekų tvarkymo kvalifikacijos atestatus bendrovės eksploatavimo inžinierius bei ekologas ir aikštelės priėmėjas, turintis pavojingų atliekų tvarkymo pažymėjimą, jų pareigos ir atsakomybės ribos pagal kompetenciją yra nustatytos pareigybinėse instrukcijose.

Aikštelės pastatuose įrengta apsauginė ir priešgaisrinė signalizacija, o tvoroje ir vartuose – perimetrinė statinio apsauga. Tamsiu paros metu Aikštelė yra apšviečiama stacionariais lauko šviestuvais, kurie valdomi automatiškai fotorolės pagalba. Po darbo valandų aikštelė yra užrakinama ir jos apsaugą vykdo saugos tarnyba, elektros ir

elektroninės įrangos atliekų bei pavojingųjų atliekų sandėliai nuolat laikomi užrakinti, kad į juos negalėtų pakliūti pašaliniai asmenys.

Pavojingosios atliekos sandėlyje, kuris yra apsaugotas nuo neigiamo aplinkos t. sk. saulės radiacijos poveikio, laikomos pagal kategorijas ir suderinamumą. Pavojingųjų atliekų laikymui skirta sandėlio atitvaros ir grindys yra metalinės, padengtos atsparia rūgštims, šarmams ir kitoms pavojingoms medžiagoms atsparia danga. Grindyse numatytas netyčia išsiliejusių skysčių surinkimo trapas su surinkimo talpa.

Pavojingųjų atliekų sandėlyje esančios pakuotės atitinka Atliekų tvarkymo taisyklių XII skyriaus reikalavimus. Visos pakuotės ir konteineriai yra pagaminti taip, kad juose esančios atliekos negalėtų išsipilti, išsibarstyti ar kitaip patekti į aplinką laikymo, pakrovimo - iškrovimo arba pervežimo metu. Pakuočių ir konteinerių medžiaga atspari jose esančių pavojingų medžiagų ir jų komponentų poveikiui, o kamščiai ir dangčiai pagaminti taip, kad juos būtų galima saugiai atidaryti ar uždaryti. Užpildytos talpos ir pakuotės, kurios skirtos pavojingųjų atliekų tvarkymui, yra paženklintos pavojingųjų atliekų ženklavimo etiketėmis.

Atitiktinai išsiliejusios pavojingos medžiagos nedelsiant, laikantis visų reikalingų saugumo reikalavimų, apdorojamos sorbentais ir surenkamos. Panaudoti sorbentai laikomi ne ilgiau kaip 6 mėn. iki perdavimo pavojingųjų atliekų tvarkymo įmonei. Sunaudotų sorbentų kiekis nuolat papildomas iki numatyto kiekio. Už tai atsakingas įmonės direktoriaus įsakymu paskirtas eksploatavimo padalinio vadovas ir atliekų priėmėjas. Esant pavojui, kad išsiliejusios pavojingos atliekos gali patekti į paviršinių nuotekų tinklus – vamzdyne įrengta rankiniu būdu uždaroma sklendė, taip apribojant teršalų sklaidą.

Veikla objekte vykdoma vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 27 d. įsakymo Nr. 1-223 redakcija patvirtintomis Bendrosiomis gaisrinės saugos taisyklėmis (Žin. 2005, Nr. 26-852; Žin. 2005, Nr.), Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1-338 patvirtintais Gaisrinės saugos pagrindiniais reikalavimais (Žin. 2010, Nr. 146-7510), taikomais tokio pobūdžio objektams.

Gaisro pavojui išvengti, aikštelėje numatytos priešgaisrinės priemonės - prie administracinio pastato yra įrengtas sukomplektuotas pagal bendrųjų priešgaisrinio saugumo taisyklių reikalavimus priešgaisrinis skydas, kuriame yra: 6 kg talpos miltelinis gesintuvas – 2 vnt., kastuvas – 1 vnt., laužtuvas – 1 vnt., nedegus audeklas – 1 vnt., kirvis -2 vnt., kibiras – 2 vnt., uždaroma 0,2 m³ metalinė dėžė su smėliu. Administraciniame pastate yra 6 kg talpos miltelinis gesintuvas ir pirmosios pagalbos vaistinė.

Statinių pažeidžiamumo aspektu atliekų surinkimo aikštelėje ir jos gretimybėje nėra nustatytų gamtinių ir technogeninių veiksnių, galinčių sukelti riziką ūkinei veiklai. Aplinkos apsaugos agentūros prie Aplinkos ministerijos parengtų potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių (internetinė prieiga <https://potvyniai.aplinka.lt/map>) <http://vanduo.gamta.lt/info/potvyniai.aplinka.lt> duomenimis, teritorija ir jos gretimybės nepriskiriamos sniego tirpsmo ir liūčių potvynių grėsmės ir rizikos zonoms. Esant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams aikštelė nutrauks darbą, bus tvirtai uždaromi atliekų konteineriai, patikrinamos pakuotės sandėliuose, patikrinama ar sandėliai užrakinti, uždaromi pastatų langai ir nuleidžiamos išorinės žaliuzės.

Dėl gerai išvystytos susisiekimo infrastruktūros, įmonės teritorija lengvai pasiekama gelbėjimo tarnyboms.

Taikant visas išvardintas priemones, nelaimingų atsitikimų ar gaisrų rizika yra minimali.

4.8 Statybos darbų poveikis, gyventojams, kaimyninėms teritorijoms

Objekte statybos darbai neplanuojami.

4.9 Profesinės rizikos veiksniai

Pagrindiniai profesinės rizikos veiksniai yra šie:

- Fizikinių veiksnių sukelti pavojai;
- Cheminių medžiagų sukelti pavojai;
- Pavojai, susiję su paslydimu ir griuvimu;
- Pavojus, susijęs su gamybos metu naudojamais įrengimais;

- ▶ Pavojai dėl transporto eismo;
- ▶ Pavojai dėl ergonominių veiksnių ir mikroklimato.

Pagrindinės sveikatos išsaugojimo priemonės:

- ▶ Darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis (Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai (Žin., 1998, Nr. 43-1188).
- ▶ Periodiniai sveikatos patikrinimai (Asmenų, dirbančių galimos profesinės rizikos sąlygomis (kenksmingų veiksnių poveikyje ir pavojingą darbą), privalomo sveikatos tikrinimo tvarka (Žin., 2000, Nr. 47-1365).
- ▶ Darbuotojų savalaikis instruktažas.

4.10 Psichologiniai veiksniai

Psichinė sveikata apibrėžiama, kaip jausmų, pažintinės, psichologinės būsenos, susijusios su individo nuotaika ir elgesiu, visuma. Psichinę sveikatą dėl PŪV gali įtakoti stresas ir konfliktai.

Analizuoti veiksniai, galintys sukelti stresą ir konfliktus:

- ▶ Veiklos įtakojami rizikos veiksniai, jų mastas.
- ▶ Triukšmas ir oro tarša analizuoti kiekybiniu metodu, rizikos visuomenės sveikatai grėsmės nenustatytos.
- ▶ Kvapai ir nesusidaro.

Vizualinis poveikis: Įmonė egzistuoja jau daug metų, naujo vizualinio poveikio nebus, nebus statoma jokių naujų didelių pastatų ar įrenginių, naudojama naujų technologijų.

Teritorijos tinkamumas veiklos vystymui

- ▶ PŪV teritorija neprieštarauja Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams;
- ▶ PŪV teritorija nepriklauso rekreacinei zonai, joje nėra saugotinių kraštovaizdžio objektų, vandens telkinių, visuomeninės paskirties objektų;
- ▶ Teritorijos naudojimo būdas nesikeičia.

Nežinojimas

Informacijos stoka, nepasitikėjimas veikla, nežinojimas apie veiklos pobūdį, apimtis, galimą poveikį aplinkai gali sukelti gyventojų nepasitenkinimą ir konfliktus su veiklos vykdytoju. Ši problema sprendžiama susitikimo su visuomene metu, kuomet vyksta PVSV ataskaitos pristatymas ir išsamus atsakymas į klausimus.

Demografiniai pokyčiai

PŪV poveikis demografijos pokyčiams neprognozuojamas.

Kiti, sunkiai nustatomi veiksniai.

Tai gali būti asmeninis subjektyvus nusiteikimas, kuris yra sunkiai prognozuojamas ir dar sunkiau nustatomos jo priežastis.

Išvados

- ▶ Nenustatytos objektyvios priežastys, galinčios įtakoti gyventojų psichologinį nepasitenkinimą. Daugelis vertintų ir psichologinį susierzinimą galinčių įtakoti veiksnių yra nedidelio masto.
- ▶ Visuomenės psichologinis nepasitenkinimas planuojama veikla yra mažai tikėtinas. Suinteresuota visuomenė neatvyko į viešą visuomenės supažindinimo su ataskaita susirinkimą, PVSV rengėjai negavo pasiūlymų dėl Ataskaitos.

5. NEIGIAMĄ POVEIKĮ VISUOMENĖS SVEIKATAI MAŽINANČIOS PRIEMONĖS

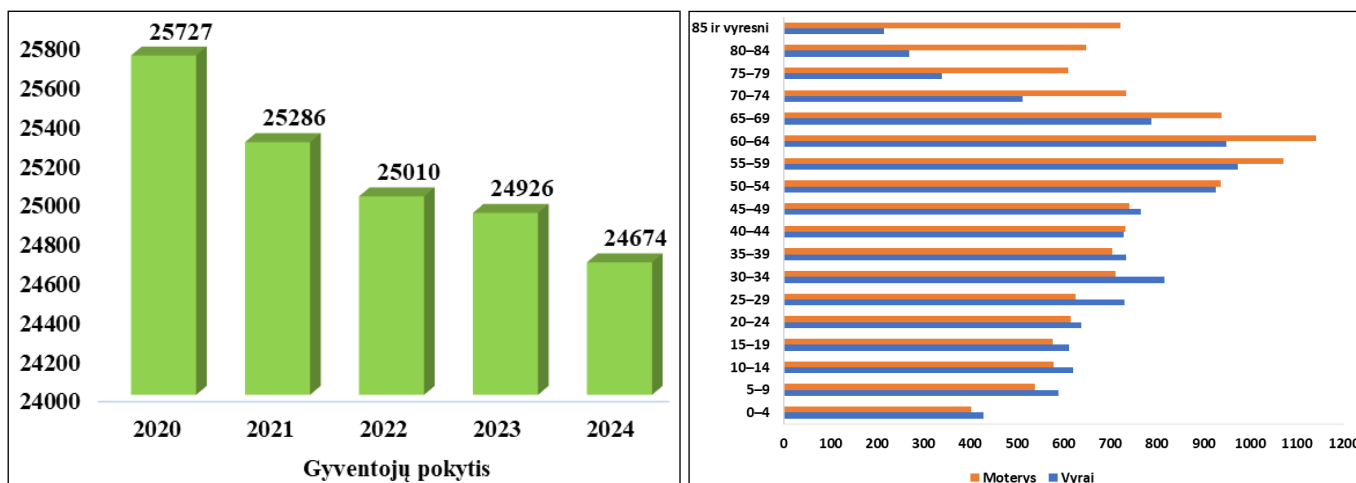
Vykdamas ūkinę nepavojingųjų ir pavojingųjų atliekų surinkimo ir tvarkymo veiklą, objekte taikomos šios prevencinės organizacinės ir ilgalaikės neigiamo poveikio visuomenės sveikatai rizikos mažinimo priemonės

- ūkinės veiklos metu objekte atliekos tvarkomos laikantis šių reikalavimų:
 - visos priimtos nepavojingosios atliekos priimamos, tvarkomos ir laikomos nemaišant jų tarpusavyje, skirtingose jų laikymo zonose ir talpose;
 - vykdoma atliekų susidarymo ir (ar) tvarkymo apskaita naudojantis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (GPAIS);
 - visos išrūšiuotos atliekos perduodamos įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas pagal sutartis dėl jų naudojimo ir (ar) šalinimo;
- veikla objekte vykdoma tik darbo laiku, dienos metu; taip gyventojai apsaugomi nuo triukšmo poveikio vakare ir naktį;
- visa ūkinei veiklai naudojama aikštelės teritorija padengta kieta, nelaidžia vandeniui danga, apsaugančia nuo teršalų nutekėjimo į gruntą ir gretimas teritorijas;
- vandenių ir dirvožemio taršos prevencijai, objekte įrengta kanalizacija paviršinių nuotekų nuo kieta danga dengtos aikštelės surinkimo sistema, surinktos nuotekos valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginyje su integruota smėliagaude; buitinės nuotekos kanalizuoju nuotakynu nuvedamos į nuotekų valymo įrenginius, išvalius iki normatyvinių reikalavimų bus infiltruojama į gruntą;
- atliekų pakrovimo/ iškrovimo ar laikymo metu išsiliejusiems ar išsibarsčiusiems teršalams surinkti ir nukenksminti objekte naudojami sorbentai;
- pavojingosios atliekos priimamos ir tvarkomos taip, kad nepatektų ant teritorijos paviršiaus: priimamos supakuotos į sandarias pakuotes, pakuotės objekte neardomos, atliekos neperpilamos ir nemaišomos tarpusavyje; pavojingosios atliekos laikomos rakinamame pavojingųjų atliekų sandėlyje, sandariuose konteineriuose, pažymėtuose specialia žyma;
- visa objekto teritorija nuolat prižiūrima, tvarkoma ir šluojama, surenkamos šiukšlės, žiemos metu pagal poreikį valomas sniegas;
- ekstremalių įvykių prevencijai, aikštelės administraciniame pastate ir sandėliuose įrengta apsauginė ir priešgaisrinė signalizacija, patalpos aprūpintos priešgaisrinėmis priemonėmis.

6. ESAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

6.1 Gyventojų demografiniai rodikliai

Gyventojų skaičius. Pagal statistinius duomenis Prienų r. savivaldybėje 2024 metų pradžioje gyveno 24 674 gyventojai (9 paveikslas). Atsižvelgiant į 2020–2024 metų statistinius duomenis matome, jog Prienų r. savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 4,1 proc., o tuo tarpu Lietuvoje gyventojų skaičius sumažėjo 2,7 proc. 2024 m. pradžios duomenimis, 52,8 proc. Prienų r. savivaldybėje gyventojų buvo moterys, 47,2 proc. – vyrai.

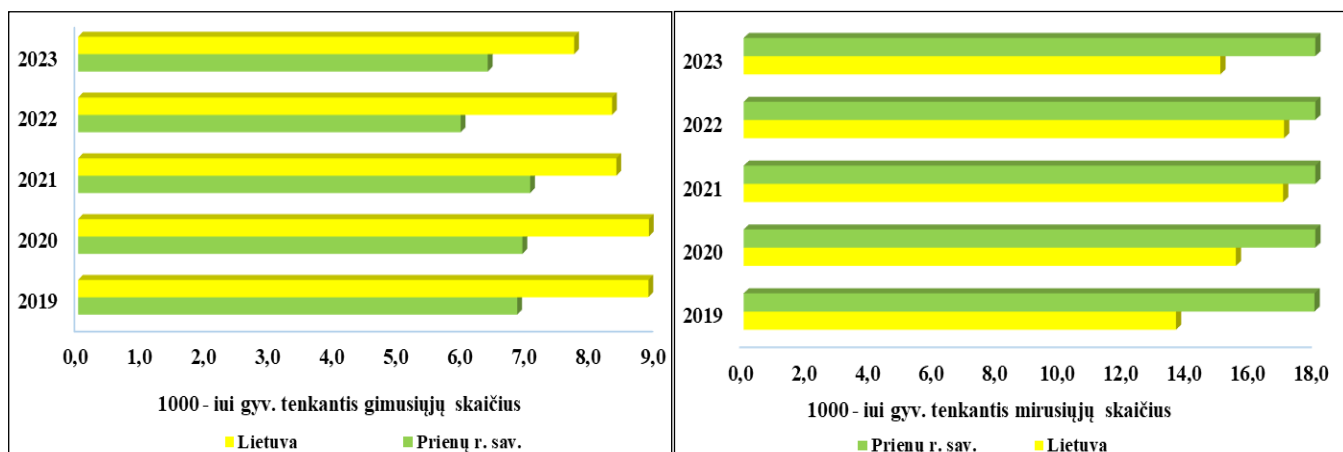

9 pav. Prienų r. sav. gyventojų skaičiaus pokyčiai 2020–2024 metų pradžioje; vyrų, moterų pasiskirstymas pagal amžių Prienų r. sav. savivaldybėje 2024 metų pradžioje

Gimstamumas. 2023 metais Prienų r. savivaldybėje gimė 131 naujagimis. 1000–iui gyventojų tenkantis gimusiųjų skaičius analizuotoje savivaldybėje – 6,4 naujagimio. Lietuvoje šis rodiklis didesnis – 7,7 naujagimio/1000 gyv..

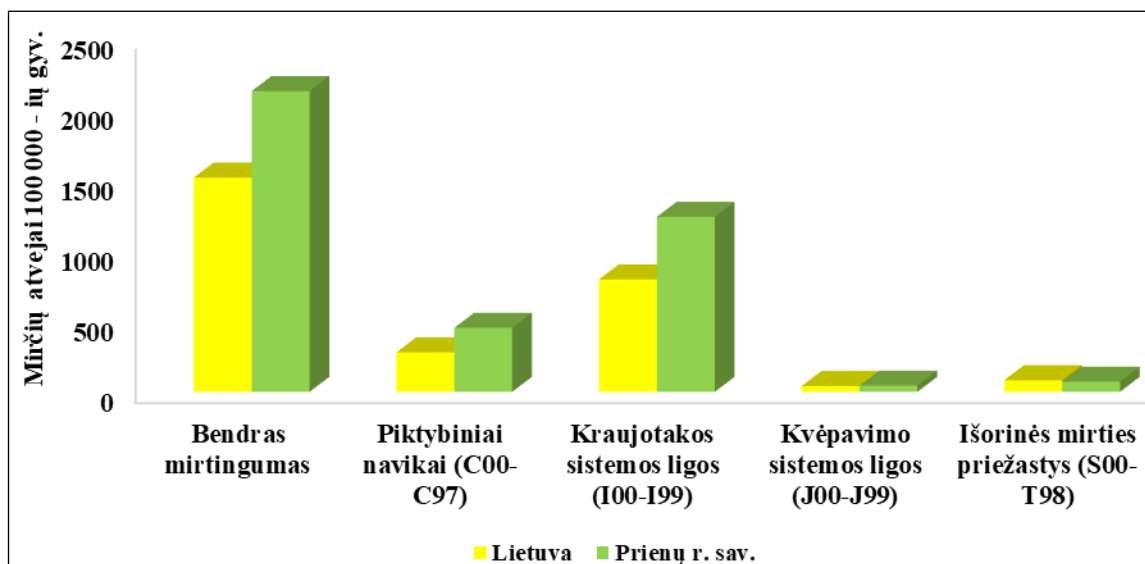
Natūrali gyventojų kaita. 2023 metais Prienų r. savivaldybėje natūrali gyventojų kaita buvo neigiama (–14,9/1000 gyv.), tai reiškia, jog rajone didesnis mirusiųjų skaičius nei gimusiųjų. Lietuvoje natūralios gyventojų kaitos tendencijos tokios pat, tačiau šis rodiklis 2 kartus mažesnis (–8,5/1000gyv.).

Mirtingumas. Prienų r. savivaldybėje 2023 metais mirė 472 asmens. Savivaldybės mirčių skaičius 1000–iui gyventojų yra 18,9 mirties/1000 gyv., o Lietuvoje – 15 mirčių/1000 gyv..

10 pav. 1000 gyventojų tenkantis gimusiųjų ir mirusiųjų skaičius Prienų r. savivaldybėje bei Lietuvoje

Mirties priežasčių struktūra Prienų r. savivaldybėje bei Lietuvoje. Prienų r. savivaldybėje bendras mirtingumas siekė 2126,7 atveju/100 000 gyv., Lietuvos Respublikoje šis skaičius mažesnis ir siekė 1514,5 atveju/100 000 gyv. 2023 metais didžiąją dalį mirties priežasčių kvalifikacijoje sudarė kraujotakos sistemos ligos (1237,6 atveju/100 000 gyv.), Lietuvoje situacija tokia pati, daugiausia gyventojų miršta dėl kraujotakos sistemos ligų (794,7 atveju/100 000 gyv.). Antroje vietoje mirties priežasčių kvalifikacijoje buvo piktybiniai navikai (Prienų r. savivaldybėje – 452,6 atveju/100 000 gyv., o Lietuvoje – 279 atveju/100 000 gyv.). Rečiausiai fiksuojamos kvėpavimo sistemos ligos. Mirties priežasčių pokytis Prienų r. savivaldybėje ir Lietuvoje 100 000 gyventojų pateiktas 11 paveiksle.

11 pav. Mirties priežasčių pokytis Prienų r. sav. bei Lietuvoje tenkantis 100 000 gyventojų

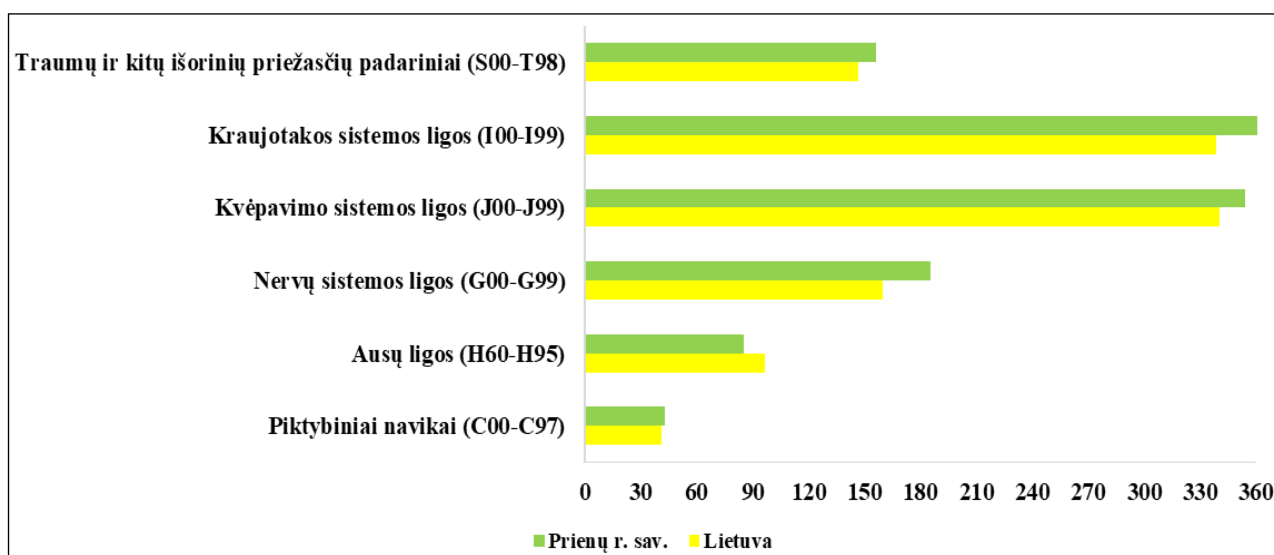
Išvada

- Išanalizavus Prienų r. savivaldybės bei Lietuvos demografinius rodiklius, matome, jog demografinė situacija blogesnė Prienų r. savivaldybės nei Lietuvos Respublikos ribose.

6.2 Gyventojų sergamumo rodiklių analizė

Atlikta Prienų r. savivaldybės ir Lietuvos sergamumo 100 000 – ių gyventojų rodiklių analizė. Didžiausias sergamumas analizuojamojoje savivaldybėje buvo: kraujotakos sistemos ligomis (396,1 atvejo/1000-iui gyv.) bei kvėpavimo sistemos ligomis (354,4 atvejo/1000-iui gyv.). Mažiausias sergamumas savivaldybėje buvo piktybiniais navikais (42,6 atvejo/1000-iui gyv.).

Lietuvoje sergamumo tendencijos panašios. Didžiausią skaičių sudarė: kvėpavimo sistemos ligomis (340,2 atvejo/1000-iui gyv.) bei kraujotakos sistemos ligomis (338,7 atvejo/1000-iui gyv.). Mažiausias sergamumas savivaldybėje buvo piktybiniais navikais (41,2 atvejai/1000-iui gyv.).

12 pav. Sergamumo rodiklis 100 000–iui gyventojų Lietuvoje bei Prienų r. savivaldybėje 2023 metais

Išvada

- Išanalizavus Prienų r. savivaldybės bei bendruosius Lietuvos sergamumo rodiklius, matome, jog pagrindinės sergamumo tendencijos yra panašios, skiriasi atsikyrų priežasčių atvejų skaičius.

6.3 Rizikos grupių nustatymas

Populiacija — tai žmonių grupių, kurios skiriasi savo jautrumu žalingiems sveikatai veiksniams, visuma. Žmonių grupės jautrumą sveikatai darantiems įtaką veiksniams lemia keli faktoriai: amžius, lytis, esama sveikatos būklė. Atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, išskiriama viena ar kelios rizikos grupės, patiriančios planuojamos ūkinės veiklos poveikių ir jų sąlygotų aplinkos pokyčių ekspoziciją bei esančios jautresnės už likusią populiacijos dalį.

UAB „Alytaus apskrities atliekų tvarkymo centro“ didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės artimiausioje gretimybėje gyvenančių žmonių tarpe jautriausi yra:

- vaikai (visų gyventojų tarpe vaikai sudaro ~13,8 %),
- vyresnio amžiaus žmonės (visų gyventojų tarpe vyresni (>60 m.) gyventojai sudaro beveik 24,7 %),
- visų amžiaus grupių nusiskundimų dėl sveikatos turintys žmonės (visų gyventojų tarpe nusiskundimų dėl sveikatos turintys žmonės sudaro ~2,8 %).

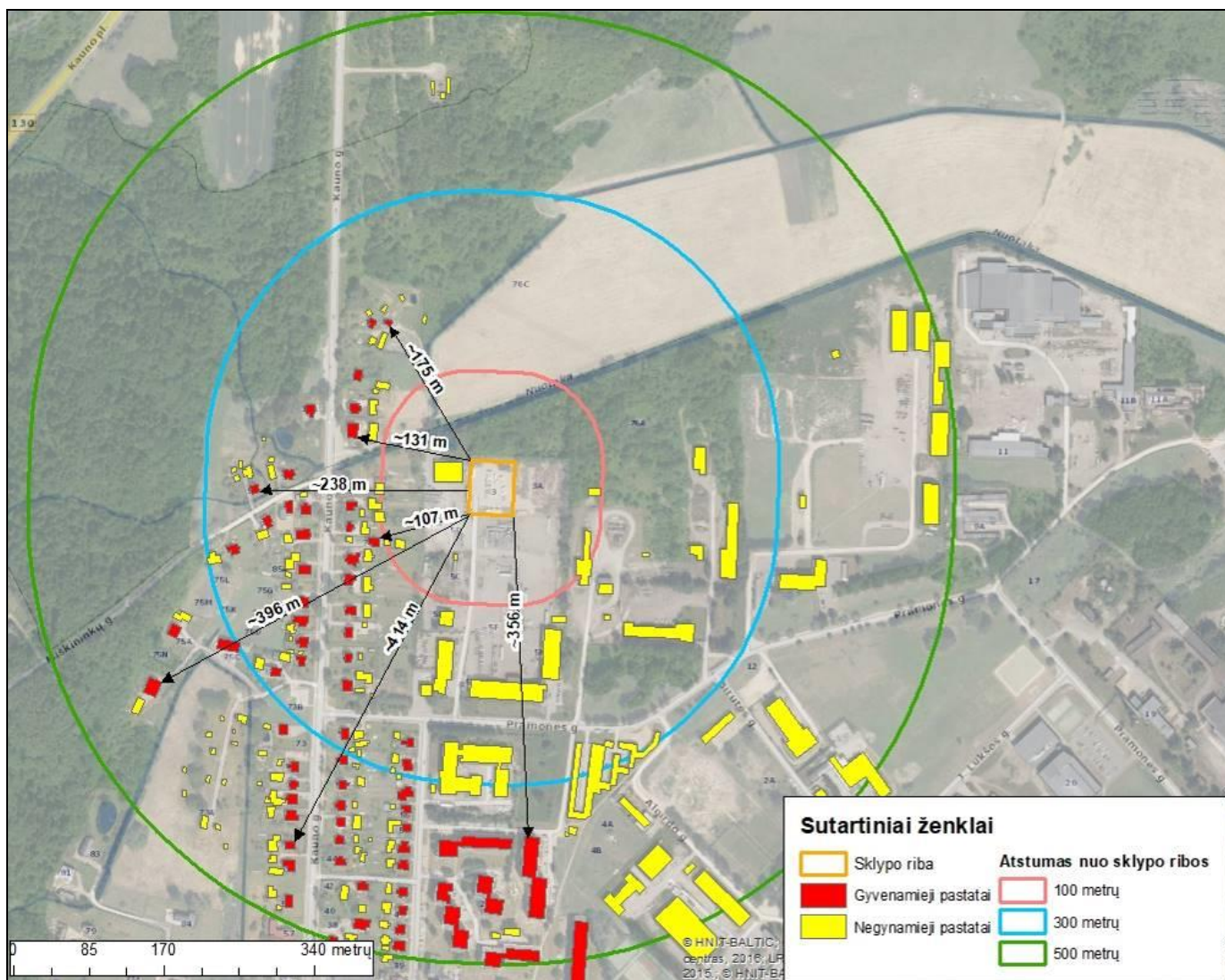
Taigi, rizikos grupes sudaro gretimybėje gyvenantys žmonės: vaikai ir vyresnio amžiaus žmonės bei visuomeninius pastatus lankantys žmonės. Šių grupių atstovai galėtų jautriau reaguoti į pakitusios aplinkos ir/ar gyvenamosios rodiklius.

Rizikos grupių įvertinimas atliekamas 500 metrų spinduliu nuo analizuojamos UAB Alytaus apskrities atliekų tvarkymo centro didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės sklypo ribos. Šioje teritorijoje yra 68 gyvenamieji pastatai, iš kurių 7 daugiabučiai (13 lentelė).

13 lentelė. Rizikos grupės nustatymas

Atstumas nuo sklypų ribos	Pastatų skaičius	Bendras žmonių skaičius ⁶	Tame tarpe rizikos grupės žmonių
0-100 m	0 gyv. pastatas 0 visuomeninių pastatų	0	0 vaikų; 0 gyv. > 60 m.; 0 sveikatos sutrikimų turinčių asmenų.
100-300 m	30 gyv. pastatų 0 visuomeninių pastatų	60	8 vaikai; 15 gyv. > 60 m.; 2 sveikatos sutrikimų turintys asmenys.
300-500 m	38 gyv. pastatai (7 iš jų daugiabučiai) 0 visuomeninių pastatų	958	132 vaikai; 237 gyv. > 60 m.; 27 sveikatos sutrikimų turinčių asmenys.

⁶ Remiantis oficialiosios statistikos portalo duomenimis, priimta, kad viename name/namų ūkyje gyvena 2 gyventojai.

13 pav. Artimiausi gyvenamosios, negyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatai

6.4 Planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei

- Analizuojamo objekto artimiausioje gretimybėje, 100 metrų atstumu nuo planuojamos ūkinės veiklos sklypo, nepatenka nei vienas gyvenamosios paskirties pastatas. Artimiausias gyvenamasis pastatas nutolęs ~ 107 m.
- PŪV sąlygojamų veiksnių, tokių, kaip triukšmo, aplinkos oro teršalų, kvapų, vandens, dirvožemio teršalų skaitlinės reikšmės atitinka visuomenės sveikatos saugos reikalavimus tiek įmonės teritorijoje tiek už jos ribų.
- Nenustatytos objektyvios priežastys, galinčios įtakoti gyventojų psichologinį nepasitenkinimą. Daugelis vertintų ir psichologinį susierzinimą galinčių įtakoti veiksnių yra nedidelio masto.
- PŪV neturės neigiamo poveikio visuomenės sveikatos būklei.

7. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO PAGRINDIMAS

7.1 Naudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodai

PVSV atliktas vadovaujantis Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniai nurodymais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491 (aktuali suvetinė redakcija 2020 m. sausio 1 d.). Atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą buvo naudoti kiekybiniai ir kokybiniai aprašomieji vertinimo metodai. Reikšmingiausi planuojamos ūkinės veiklos veiksniai – triukšmas, oro tarša – įvertinti kiekybiškai, kiti veiksniai įvertinti kokybiniais aprašomuoju būdu. Detaliau vertinimo metu naudoti metodai aprašyti

prie kiekvieno vertinimo veiksnio. Vertinant vietovės demografinius bei sveikatos rodiklius buvo naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacijos centro pateiktais statistiniais duomenimis, kuriais remiantis atlikta visuomenės sveikatos būklės analizė. Poveikis sveikatai nagrinėjamas visuomenei, kuri gyvena ūkinės veiklos poveikio zonoje.

7.2 GALIMI VERTINIMO NETIKSLUMAI AR KITOS VERTINIMO PRIELAIDOS

Rengiant analizuojamo objekto poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitą nežymūs galimi netikslumai ir klaidos gali pasitaikyti:

- ▶ Įvertinant atstumą nuo analizuojamo objekto iki kitų, ataskaitos rengimo metu, vertinamų objektų (įvertintų atstumų galima paklaida minimali).
- ▶ Įvertinant gyventojų demografinius rodiklius, galimi kai kurie gyventojų skaičiaus netikslumai dėl pokyčių nuo paskutinio vykdyto gyventojų visuotinio surašymo.
- ▶ Duomenų bazių (regia.lt; tpdris.lt) duomenys naudoti ataskaitos rengimo laikotarpiu ir kiekviename tolimesniame laikotarpyje duomenys gali keistis ir neatitikti ataskaitoje pateiktų.

8. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODŲ APRAŠYMAS

Ataskaitoje analizuoti PŪV veiksniai, galintys turėti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai - veiksniai, kurie turi reglamentuotas ribines vertes: triukšmas, vibracija, oro tarša, tarša kvapais, dirvožemio ir vandens tarša ir veiksniai, kurių ribinės vertės nėra reglamentuotos: psichologiniai veiksniai, ekstremalių situacijų veiksniai. Pateikiamos šios išvados:

- ▶ **Oro tarša.** Ūkinė veikla nesąlygoja reikšmingo teršalų susidarymo ir išmetimo į aplinkos orą. Pagrindinis oro taršos šaltinis yra transporto priemonės. PŪV reikšmingos neigiamos įtakos oro taršos atžvilgiu neturi.
- ▶ **Dirvožemio ir vandens tarša.** Analizuojamame objekte numatytos visos saugumo priemonės (valymo įrenginiai, kieta danga aikštelėje), jog būtų išvengta poveikio dirvožemiui ir vandens taršai. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktorius, dirvožemio tarša dėl analizuojamos veiklos poveikio nenumatoma.
- ▶ **Kvapai.** Planuojama ūkinė veikla nenumato jokių technologinių procesų, kurių metu į aplinkos orą būtų išmetamos cheminės medžiagos, kurios turi kvapo slenkstį, nustatytą pagal 2007 m. gegužės 10 d. įsigaliojusią higienos normą HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“.
- ▶ **Triukšmas.** Vertinant esamą ūkinės veiklos sugeneruojamo transporto akustinę situaciją nustatyta, kad ties artimiausiomis saugotinomis aplinkomis triukšmo lygiai atitinka ir atitiks HN 33:2011 nustatytas ribines vertes. Toliau vykdant veiklą papildomas eismo pritraukimas lyginant su esama akustine situacija neprognozuojamas, todėl visais atvejais triukšmo lygis nesiels 35 dB(A), kai tuo tarpu Ldienos ribinė vertė pagal HN 33:2011 yra 65 dB(A). Vertinant esamą kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamą akustinę situaciją nustatyta, jog triukšmo lygiai atitinka HN 33:2011 nustatytas ribines vertes skirtas kitų triukšmo šaltinių (ne transporto infrastruktūrų) keliamam triukšmui įvertinti. Toliau vykdant ūkinę veiklą naujų triukšmo šaltinių atsiradimas nėra prognozuojamas, todėl visais atvejais triukšmo lygis ties artimiausių saugotinių (gyvenamųjų) aplinkų ribomis neviršys 35 dB(A), kai tuo tarpu Ldienos ribinė vertė pagal HN 33:2011 siekia 55 dB(A). Vertinimo metu nustatyta, kad triukšmo lygių ribinės vertės pagal HN 33:2011 nėra viršijamos už nagrinėjamo sklypo ribų, todėl rekomenduojama SAZ ribas sutapatinti su sklypo ribomis.
- ▶ **Kiti veiksniai** (vibracija, biologinė tarša, sauga, psichologiniai veiksniai) įvertinti kokybiniu - aprašomuoju būdu, reikšmingas poveikis sveikatai nenumatytas.

9. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO ARBA TIKSLINIMO PAGRINDIMAS

SAZ – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliama akustinė tarša už SAZ ribų neviršytų teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinkai nustatytų ribinių taršos verčių.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas (PVSV) atliktas, siekiant įvertinti poveikį žmonių sveikatai bei nustatyti sanitarinę apsaugos zoną (toliau SAZ). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės 2019-06-06 nutarimu Nr. XIII - 2166 patvirtinto Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priedo 2 lentelės 7 eilutėje reglamentuojamas atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiai (statiniai) SAZ dydis – 100 m.

Vyriausybės Nutarimu nustatytos PŪV SAZ ribos yra tikslinamos ir pagrindžiamos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą vadovaujantis metodiniais nurodymais [1] ir tvarkos aprašu [2].

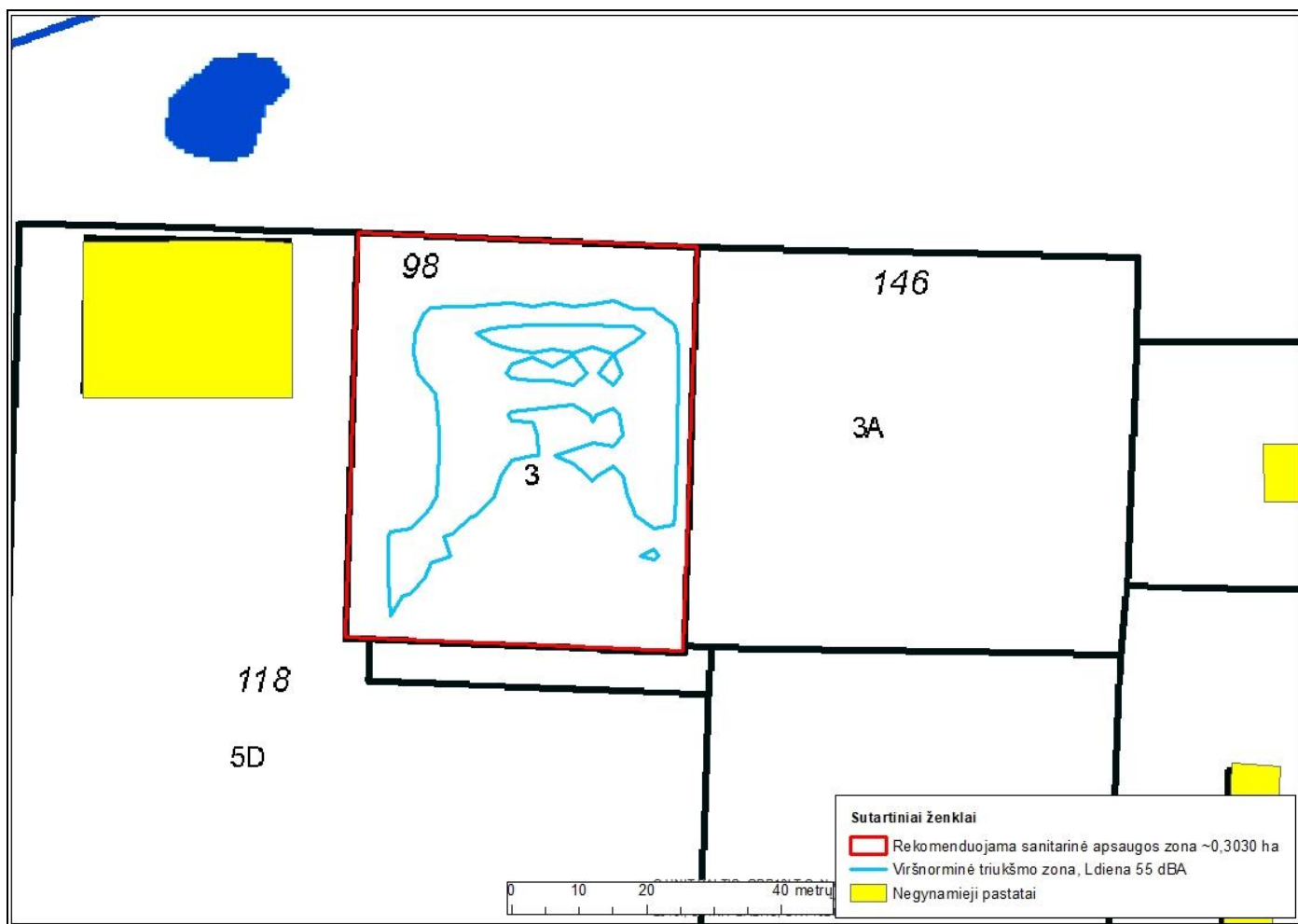
53 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos sanitarinės apsaugos zonose

Sanitarinės apsaugos zonose draudžiama:

1. statyti sodo namus, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatus, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatus, skirtus švietimo reikmėms, kitus mokslo paskirties pastatus, skirtus neformaliajam švietimui poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su apgyvendinimu (kareivinių pastatus, kalėjimus, pataisos darbų kolonijas, tardymo izoliatorius);
2. įrengti šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius;
3. keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį į šios dalies 1 punkte nurodytą paskirtį;
4. planuoti teritorijas rekreacijai ir šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties objektų statybai, išskyrus atvejus, kai šie objektai naudojami tik ūkininko ar įmonės, vykdančios veiklą sanitarinės apsaugos zonose leistinos paskirties pastatuose (patalpose), ūkinės veiklos ir (ar) darbuotojų saugos ir sveikatos reikmėms.

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės veiklai SŽNS nurodyta 100 m sanitarinė apsaugos zona yra tikslinama, vertinant analizuojamos veiklos poveikį visuomenės sveikatai. Vertinimo metu, nustatyta, kad visi PVSV veiksniai, nepasiekia ribinių verčių, nustatytų gyventojų sveikatos apsaugai ir SAZ neitakoja.

Analizuojamos ūkinės veiklos sanitarinė apsaugos zona yra tikslinama pagal triukšmo ir oro taršos rodiklius, kadangi kiti rizikos veiksniai atitinka visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. SAZ nustatoma vadovaujantis sumodeliuota triukšmo izolinija pagal dienos periodo triukšmo ribinę 55 dBA vertę (žiūr. 14 pav.).

14 pav. Rekomenduojama sanitarinė apsaugos zona su triukšmo lygių viršijimo izolinijomis

14 lentelė. Triukšmo lygiai ties rekomenduojamomis SAZ ribomis (žr.14 pav.)

Vieta	Skaiciavimo vieta	Skaiciavimo aukštis	Ldiena
Šiaurinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	48
Rytinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	51
Pietinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	49
Vakarinė pusė	Rekomenduojama SAZ riba	1,5 m	48
Ribinės vertės pagal HN 33:2011 dB(A)			55

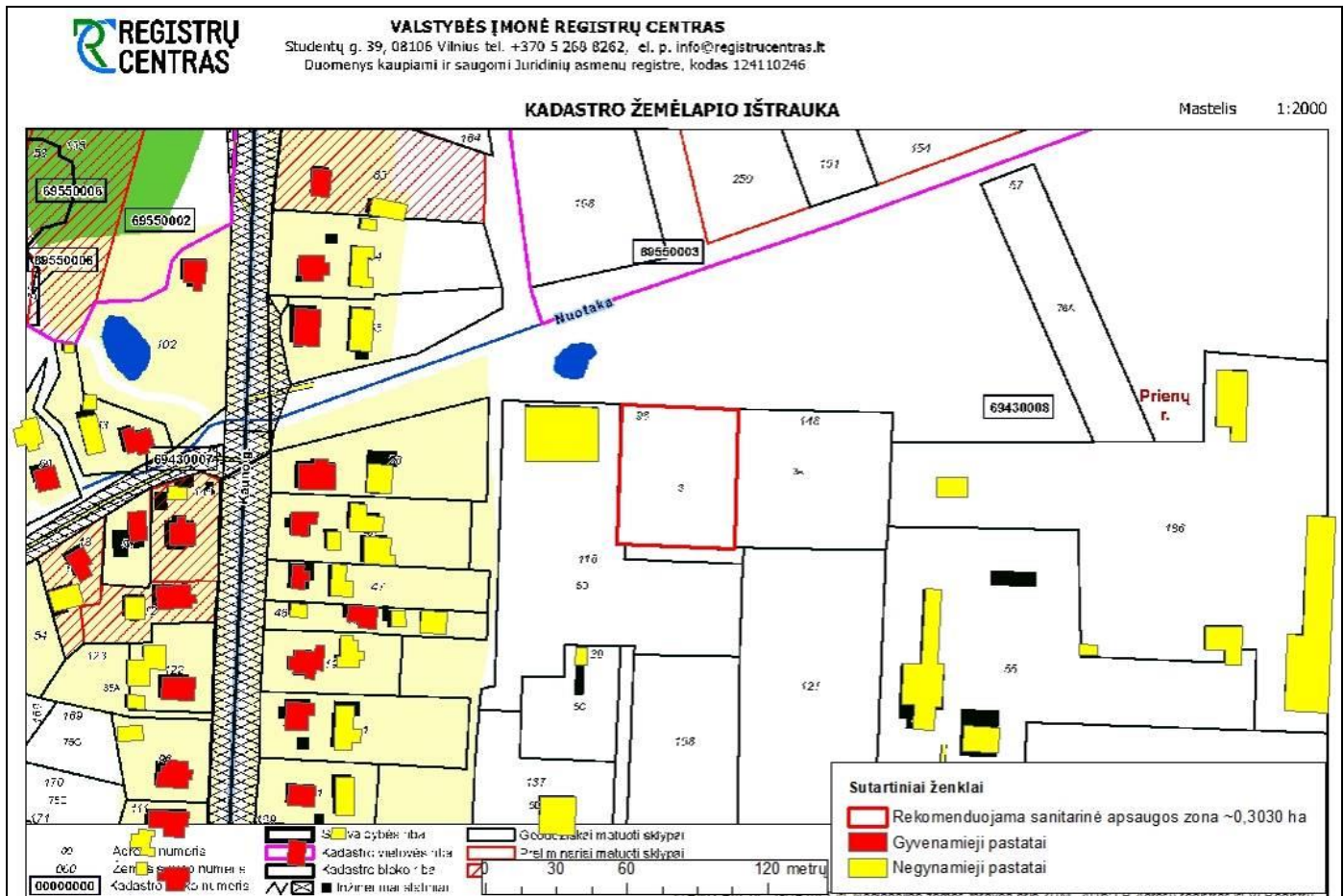
9.1 Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos

Rekomenduojama sanitarinės apsaugos zona, apima tik veiklos sklypą. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos dydis – 0,3030 ha. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zona pateikta 15 lentelėje, 15 paveiksle bei Ataskaitos prieduose.

Į rekomenduojamą sanitarinę apsaugos zoną patenkantis sklypas, jų kadastriniai numeriai bei rekomenduojamas SAZ plotas pateikti 15 lentelėje.

15 lentelė. Į rekomenduojamą sanitarinę apsaugos zoną patenkantys sklypai, jų kadastriniai numeriai ir plotai

Nr.	Į rekomenduojamą SAZ patenkantys sklypai, jų kadastriniai numeriai	Sklypo plotas, ha	SAZ užimamas plotas sklype, ha
1.	6943/0008:98	0,3030	0,3030
Viso rekomenduojamos SAZ plotas:			0,3030 ha

10. REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO STEBĖSENOS, EMISIJŲ KONTROLĖS

Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos neteikiamos.

11. LITERATŪRA

1. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniai nurodymai, patvirtinti 2016 m. sausio 19 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-68;
2. LIETUVOS RESPUBLIKOS planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų tvarkos aprašas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymas Nr. V-474
3. Atliekų tvarkymo taisyklės (LR aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217).
4. LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN50:2016 „VISĄ ŽMOGAUS KŪNĄ VEIKIANTI VIBRACIJA: Didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-791 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. V-1420 redakcija)
5. LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS ORO APSAUGOS ĮSTATYMAS 1999 m. lapkričio 4 d. Nr. VIII-1392
6. HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“. 2007 m. gegužės 10 d. Sveikatos ministro įsakymas Nr. Nr. V-362.
7. Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos, Visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba, 2012
8. Lietuvos standartas LST ISO 9613-2:2004 (atitinka ISO 9613-2) „Akustika. Atviroje erdvėje sklindančio garso silpninimas. 2 dalis. Bendrasis skaičiavimo metodas“;
9. Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės duomenys: <http://www.stat.gov.lt>;
10. Lietuvos sveikatos informacinės sistemos duomenų bazė: www.lsic.lt;
11. Triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu 2005.07.21. Nr. V-596 (Žin. 2005, Nr. 93-3484).
12. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225, 2007, Nr. 64-2455, 2010, Nr. 57-2809);
13. www.am.lt/vi/index.php#a/6968;
14. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymas Nr. A1-103/V-265 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo 2013 m. birželio 25 Nr. A1-310/V-640 Vilnius, įsakymas;
15. Lietuvos erdvinės informacijos portalas – [geoportal.lt](http://www.geoportal.lt). Internetinė prieiga: <http://www.geoportal.lt/geoportal/>
16. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras. Internetinė prieiga: <https://stk.am.lt/portal/>.
17. LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS N U T A R I M A S DĖL SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS IR MIŠKO NAUDOJIMO SĄLYGŲ PATVIRTINIMO 1992 m. gegužės 12 d. Nr. 343.
18. Prienų miesto teritorijos bendrojo plano koregavimo sprendinių konkretizavimas (dokumentas patvirtintas Prienų r. sav. tarybos 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T3-293)

12. PRIEDAI

12.1 Kvalifikaciniai dokumentai

12.2 Registų centro duomenys

12.3 Rekomenduojama sanitarinė apsaugos zona

12.4 Visuomenės informavimas